

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om aktiebolag och vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att de bestämmelser i lagen om aktiebolag som gäller likvidation och upplösning skall ändras. Det föreslås också att i lagen skall göras vissa ändringar som närmast syftar till att underlätta små aktiebolags verksamhet.

Det föreslås att bestämmelserna om upplösning av aktiebolag skall ändras så att ett aktiebolag som inte har de tillgångar som krävs vid likvidation eller om vars förmögenhetsställning inte kan fås tillräckliga uppgifter skall kunna avföras ur handelsregistret i stället för att bolaget förordnas att träda i likvidation. Enligt uppskattning kommer tiotusentals icke verksamma aktiebolag att avföras ur handelsregistret med hjälp av det nya systemet. Detta underlättar registerföringen, ökar riktigheten i registrens datainnehåll och frigör firmanamn för bolag som idkar rörelse.

I propositionen föreslås att de ärenden som gäller förordnande om likvidation och avregistrering i huvudsak skall överföras på patent- och registerstyrelsen, som är registermyndighet. Vissa ärenden som innehåller juridiska oklarheter och bevisning skall enligt förslaget dock fortfarande behandlas i domstol. Genom överföringen kan förfarandet göras snabbare och enklare. Samtidigt befrias domstolsväsendet från uppgifter som inte hör till kärnområdet för dess verksamhet.

Det föreslås att frivillig upplösning av bolag görs lättare genom att förfarandet

koncentreras till handelsregistret, genom att kungörelsetiderna förkortas och genom att minska antalet kungörelser samt genom att göra det möjligt att avstå från det bokslut som normalt upprättas när likvidation inleds. Förändringarna är av betydelse särskilt när småskalig företagsverksamhet läggs ned.

I det egentliga likvidationsförfarandet föreslås endast mindre ändringar.

I propositionen föreslås också sådana förenklingar i lagen om aktiebolag som förenklar bildandet av i synnerhet små aktiebolag och deras verksamhet.

Det föreslås att bildandet av aktiebolag skall underlättas så, att en separat konstituerande stämma inte skall behöva hållas, om stiftarna är eniga om detta. Härvid skall i stiftelseurkunden tas in de omständigheter som för närvarande skall nämnas i det separata protokollet för den konstituerande stämman. Enligt propositionen skall delägarna utan att hålla bolagsstämma enhälligt kunna fatta beslut i frågor som hör till bolagsstämman beslutanderätt. Besluten skall antecknas, dateras och undertecknas. I propositionen föreslås också att det skall vara möjligt att fritt bestämma aktiekapitalets minimi- och maximibelopp i bolagsordningen och att bolagets styrelsemedlemmar skall kunna väljas till sina befattningar tills vidare.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge	3
1.1. Lagstiftning och praxis	3
1.2. Bedömning av nuläget	6
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	7
2.1. Mål och medel	7
2.2. De viktigaste förslagen	8
3. Propositionens verkningar	12
3.1. Ekonomiska verkningar	12
3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	12
3.3. Förhållande till den gråa ekonomin	12
4. Beredningen av propositionen	13
DETALJMOTIVERING	13
1. Lagförslag	13
1.1. Lag om aktiebolag	13
1.2. Lag om övervakning av förvaltningen av konkursbon	22
1.3. Företagsinteckningslagen	22
1.4. Lagen om bostadsaktiebolag	22
2. Ikraftträdande	22
LAGFÖRSLAGEN	23
Lag om ändring av lagen om aktiebolag	23
Lag om ändring av 1 § lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon ..	27
Lag om ändring av 27 § företagsinteckningslagen	28
Lag om ändring av 3 § lagen om bostadsaktiebolag	29
BILAGA	30
Parallelltexter	30

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Likvidation, upplösning och avförande ur registret

Upplösningen av ett aktiebolag föregås i allmänhet av likvidation. Vid likvidation realiseras bolagets förmögenhet, skulderna betalas och de återstående tillgångarna fördelas mellan aktieägarna. Om det under likvidationen visar sig att bolagets skulder är större än dess tillgångar, måste bolaget försättas i konkurs. Bolaget anses upplöst när tillgångarna har delats ut till aktieägarna och dessa har godkänt likvidatorns slutredovisning.

Likvidationsförfarandena kan delas in i två grupper: likvidation genom beslut av bolagsstämman och likvidation som förordnas av domstol. Bolagsstämman kan besluta om likvidation frivilligt eller på grund av förpliktelse i lag. Ett exempel på det senare fallet är en situation där bolagets kapital har minskat på det sätt som avses i 13 kap. 2 § lagen om aktiebolag (734/1978).

Domstolen kan med stöd av 13 kap. 2, 3 och 4 § lagen om aktiebolag förordna att ett bolag skall träda i likvidation

1) om bolaget har förlorat över hälften av sitt aktiekapital och inte vidtar de åtgärder som föreskrivs i lagen,

2) om en aktieägare uppsåtligt har missbrukat sin ställning i bolaget,

3) om bolagets aktiekapital har blivit mindre än minimiaktiekapitalet,

4) om bolaget enligt bolagsordningen skall träda i likvidation,

5) om bolaget saknar i handelsregistret antecknad behörig styrelse, i lag eller bolagsordningen förutsatt verkställande direktör eller en i 6 § lagen angående rätt att idka näring (122/1919) avsedd företrädare, eller

6) bolagets bokslutshandlingar inte på behörigt sätt har tillställts registermyndigheten.

Exempelvis i de fall som avses i 4 och 6 punkten ovan kan initiativet till förordnande om likvidation tas av registermyndigheten, bolagets styrelse, en styrelsemedlem, verkställande direktören eller en aktieägare. Initiativet kan i de fall som avses i 5 punkten också tas av en borgenär eller någon annan vars rätt kan vara beroende av att bolaget

har en behörig styrelse eller verkställande direktör.

Om någon annan än bolaget söker bolaget i likvidation, skall domstolen omedelbart efter att en anmälan som avses i 13 kap. 2 eller 4 § lagen om aktiebolag har inkommit till domstolen kalla bolaget samt de aktieägare och borgenärer som vill bli hörda i saken att infinna sig vid domstolen på utsatt dag. Bolaget skall instämmas, om man påträffar någon som kan delges stämningen. Kallelsen skall sättas upp på domstolens anslagstavla och publiceras både i den officiella tidningen och i en dagstidning med spridning på bolagets hemort tidigast fyra och senast två månader före utsatt dag. I sådana fall av missbruk av delägars inflytande som avses i 13 kap. 3 § lagen om aktiebolag är förfarandet i övrigt detsamma, men bolaget behöver inte kallas att infinna sig, emedan processen inleds genom att stämning på bolaget utfärdas.

Domstolen skall förordna att bolaget skall träda i likvidation, om det inte visas att det inte längre finns grund för detta. Samtidigt skall domstolen förordna minst en likvidator i stället för styrelsen, verkställande direktören och förvaltningsrådet. I lagen har inte uppställts särskilda behörighetsvillkor för likvidatorn, utan i fråga om likvidatorerna gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om styrelsemedlemmar. Likvidatorerna har till uppgift att efter det likvidationen inletts reda ut bolagets ställning och avsluta dess verksamhet. Detta har i den juridiska litteraturen ansetts begränsa likvidatorernas behörighet att handla för bolagets räkning. Rörelsen skall dock fortsättas, om det visar sig att en överlåtelse av hela rörelsen är det mest förmånliga sättet att avsluta bolagets verksamhet eller detta annars är det mest ändamålsenliga förfaringssättet.

Likvidationen har ansetts börja när domstolens beslut har fått laga kraft. Likvidation som har beslutats av bolagsstämman börjar antingen omedelbart när beslutet fattas eller vid frivillig likvidation vid ett eventuellt senare, i beslutet preciserat datum.

Verkställande direktören och styrelsen för ett bolag i likvidation skall omedelbart efter det likvidationen börjat upprätta ett bokslut för den tid för vilken bokslutet inte ännu har behandlats på bolagsstämman samt presentera bokslutet vid stämman.

Likvidatorerna skall omedelbart anmäla bolagsstämmans eller domstolens likvidationsbeslut för registrering i handelsregistret. Enligt 13 kap. 9 § lagen om aktiebolag skall likvidatorerna utan dröjsmål efter valet söka stämning på bolagets borgenärer. Ansökan skall göras skriftligen hos tingsrätten på bolagets hemort. Till ansökan skall fogas en förteckning över kända borgenärer och nämnas beloppet av varje fordran. Genom stämningen försöker man klargöra bolagets okända borgenärer och totalbeloppet av deras fordringar.

Offentlig stämning utfärdas i enlighet med förordningen om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer (32/1868). En okänd borgenärs fordran är efter inställelsedagen preskriberad, om den inte har anmälts. En sådan borgenär kan dock fortfarande kräva in sin fordran ur värdet av den pant som ställts och fordran kan användas till kvittning. Offentlig stämning har inte någon inverkan på bolagets kända skulder.

Genom offentlig stämning uppmanas alla borgenärer att anmäla sina fordringar till rätten senast den i stämningen angivna utsatta dagen (inställelsedagen) före klockan 12. Anmälan kan göras skriftligen eller muntligen. Inställelsedagen skall infalla tidigast sex månader efter den dag stämningen utfärdats. Offentlig stämning anslås på rättsens dörr och kungörs genom domstolens försorg i den officiella tidningen tre gånger, första gången senast fem och tredje gången senast två månader före inställelsedagen. Domstolen skall också senast fyra månader före inställelsedagen tillstålla länsstyrelsen uppgift om stämningen samt dessutom alla de inhemska borgenärer som har nämnts i den förteckning som bifogats stämningen. Samtidigt skall de upplysas om beloppet av den fordran som bolaget uppgivit. Uppgift om stämningen skall på basis av 19 § handelsregisterlagen (129/1979) på tjänstens vägnar sändas till registermyndigheten för anteckning i handelsregistret.

Om bolagets tillgångar inte förslår till betalning av bolagets skulder, skall likvidatorerna på basis av 13 kap. 11 a § lagen om aktiebolag avträda bolagets egendom i konkurs.

Enligt 13 kap. 12 § lagen om aktiebolag betalar likvidatorerna efter inställelsedagen skulderna och skiftar återstoden av egendomen mellan aktieägarna. En aktieägare kan

klandra skiftet genom att väcka talan inom tre månader från det slutredovisningen har lämnats till bolagsstämman. Om aktieägaren inte inom fem år från det slutredovisningen lagts fram anmäler sig för att lyfta sin skiftesandel, har han förlorat rätten till den. I ett sådant fall kan domstolen på likvidatorernas begäran bestämma att skiftesandelen skall tillfalla staten. I annat fall skall likvidationen fortsätta på det sätt som avses i 13 kap. 16 § lagen om aktiebolag.

Likvidatorerna skall upprätta ett bokslut vid utgången av varje räkenskapsperiod. Bolagsstämman godkänner bokslutet, men beslut om användning av vinst eller förlust fattas inte.

När likvidatorerna har slutfört sitt uppdrag skall de enligt 13 kap. 13 § 1 mom. lagen om aktiebolag avge slutredovisning för sin förvaltning. Bolagsstämman granskar slutredovisningen, som innehåller berättelsen angående hela likvidationen samt en redogörelse för skiftet av bolagets tillgångar. Till berättelsen fogas bokslutshandlingarna för hela likvidationstiden. Berättelsen ges till revisorerna, vilka inom en månad skall avge en revisionsberättelse över slutredovisningen och likvidationsförvaltningen.

Bolaget anses enligt 13 kap. 14 § lagen om aktiebolag upplöst när likvidatorerna har framlagt slutredovisning vid bolagsstämman. Likvidatorerna skall göra anmälan om detta till registermyndigheten. Aktieägare med minst en tiondel av samtliga aktier kan trots upplösningen kräva att likvidatorerna sammankallar bolagsstämman för att för bolagets räkning behandla frågan om väckande av skadeståndstalan mot bolagets ledning, revisorer eller andra delägare.

Rättsverkningarna av bolagets upplösning är i någon mån oklara. Likvidationen av bolaget kan med stöd av 13 kap. 16 § fortsättas trots upplösning, och upplösningen innebär i och för sig inte att kända skulder upphör. Av denna anledning har verkningarna av upplösning ansetts vara närmast följande:

- okända skulder upphör,
- för bolaget kan uppenbarligen inte uppstå någon ny grund för skuldsättning.
- bolagets tillgångar skiftas,
- bolaget förlorar det skydd för firma som registreringen fört med sig, och
- för bolagets räkning kan i allmänhet inte föras talan mot ledningen, revisorerna eller delägarna.

Om det efter upplösningen av bolaget yp-

par sig nya tillgångar, om talan väcks mot bolaget eller om likvidationsåtgärder annars behövs, skall likvidationen fortsätta. Likvidatorerna skall göra anmälan om detta till handelsregistret samt sammankalla bolagsstämman. Kallelsen skall sändas skriftligen till varje delägare vars adress är känd.

Om ett bolag i likvidation inte har tillgångar som förslår till täckande av likvidationskostnaderna och bolagets veterliga skuld är betald, skall likvidatorerna enligt 13 kap. 15 § lagen om aktiebolag anmäla detta till domstolen, som förordnar att likvidationen skall upphöra och förklarar bolaget upplöst. Till anmälan skall fogas ett utlåtande av en godkänd revisor om att skulderna har betalats. Domstolen förordnar samtidigt att bolagets återstående tillgångar skall tillfalla staten. Domstolen underrättar registermyndigheten om beslutet. Vid detta förfarande iaktas inte de flesta av de bestämmelser som hänför sig till likvidation. Domstolen utfärdar t.ex. inte i 13 kap. 9 § avsedd offentlig stämning. Någon slutredovisning upprättas inte heller.

I litteraturen har det ansetts att fortsatt likvidation inte kan komma i fråga vid det förfarande som avses i 13 kap. 15 §. Detta grundar sig på att bolagets tillgångar vid förfarandet tillfaller staten. I rättspraxis har upplösningsbeslut hävts när nya tillgångar har yppat sig för bolaget efter upplösning enligt 13 kap. 15 §.

Den som söker ett bolag i likvidation har i allmänhet rätt att av bolaget få ersättning åtminstone för delgivnings- och kungörelsekostnaderna samt för expeditionsavgifter, om bolaget försätts i likvidation eller domstolen annars anser det skäligt att ersätta kostnaderna. Också registermyndigheten är berättigad till ersättning för dessa kostnader. Myndigheten kan få ersättning av statens medel. I fråga om ersättning för sökandens övriga kostnader iaktas principerna i 21 kap. rättegångsbalken.

Till likvidatorernas uppgifter hör att upprätta bolagets sista skattedeklaration. Till deklARATIONEN fogas likvidatorernas berättelse, bokslutet, revisionsberättelsen och ett handelsregisterutdrag av vilket framgår att bolaget har upplösts. Efter att ha fått deklARATIONEN återkallar skattemyndigheten sin bevakning av fordran på inställeledagen, om skatter inte är obetalda.

Gällande lag innehåller också bestämmelser om avförande av bolag ur registret. I 13

kap. 18 § 1 mom. lagen om aktiebolag och i 24 § handelsregisterlagen bestäms om avförande av bolag ur registret på grund av att de inte har varit verksamma. Enligt bestämmelserna kan ett bolag som inte under tio år har gjort anmälningar till handelsregistret och som inte besvarar förfrågningar om huruvida verksamhet fortfarande bedrivs avföras ur registret. Det finns inte full klarhet om verkningarna av att ett bolag avförs ur handelsregistret. Det har ansetts att ett bolag i samband med avregistreringen upplöses utan likvidation. I 13 kap. 18 § lagen om aktiebolag föreskrivs att för ett bolag kan förordnas likvidatorer, om likvidationsåtgärder behövs efter avförandet ur registret. Likvidatorerna förordnas av domstolen på ansökan av den vars rätt ärendet berör. En förutsättning för likvidation är att bolagets tillgångar förslår till betalning av likvidationskostnaderna.

Avregistrering avviker från sedvanlig likvidation i det att kallelse inte utfärdas på bolagets okända borgenärer. Avregistrering betyder således inte att okända skulder upphör att existera. Förfarandets offentlighet har genomförts med hjälp av handelsregistertidningen.

Om det med stöd av 15 § 3 mom. konkursstadgan (31/1868) har bestämts att en konkurs skall förfalla på grund av ringa tillgångar, har bolaget fortfarande kvarstått i handelsregistret. Ett sådant bolag har dock på begäran av bolaget kunnat avföras ur registret.

Förändringar som gäller i synnerhet små bolag

Bestämmelserna om bildande av bolag i den gällande lagen om aktiebolag har skrivits utgående från att bolag bildas så att stiftarna först sätter upp en stiftelseurkund och utarbetar en bolagsordning och därefter börjar skaffa tecknare för bolagets aktier. När ett tillräckligt antal aktieteckningar har gjorts sammankallar stiftarna den konstituerande stämman. Vid den konstituerande stämman fattas beslut om bildande av bolaget och väljs de personer som bolagsordningen förutsätter. Ett sådant bildande av bolag kallas successivbildande.

I praktiken är delägarna redan kända när bolaget bildas. Stiftelseurkunden, i vilken aktierna samtidigt antecknas, och den konstituerande stämmans protokoll, av vilket framgår beslutet om att bilda bolaget och de val

som bolagsordningen förutsätter, undertecknas utan någon separat stämma. Förfarandet har ansetts vara lagenligt och giltigt.

Enligt gällande lag kan de formbestämmelser som gäller bolagsstämman åsidosättas med aktieägarnas samtycke. Detta har ansetts ingå i 9 kap. 10 § lagen om aktiebolag och i delägarnas rätt att överenskomma om hur deras inbördes angelägenheter skall ordnas. Genom detta förfarande har man i synnerhet i små bolag kunnat undvika att hålla en separat bolagsstämma och i stället kunnat anteckna delägarnas gemensamma ståndpunkt i protokollet. Möjligheten till ett sådant förfarande framgår inte direkt av lagen om aktiebolag.

Enligt gällande lag får det i bolagsordningen bestämda minimiaktiekapitalet inte understiga en fjärdedel av aktiekapitalets maximibelopp. Begränsningen kan i vissa situationer försvåra en höjning eller nedsättning av aktiekapitalet, eftersom det krävs en ändring av bolagsordningen för att minimikapitalet skall kunna understigas och maximikapitalet överstigas. Ett försvårat beslutsfattande i anslutning till ändring av bolagsordningen kan anses skydda aktieägarnas minoritet.

1.2. Bedömning av nuläget

Likvidation, upplösning och avregistrering

Likvidationsförfarandet enligt gällande lag om aktiebolag kan anses vara tungt. Det tunga förfarandet beror närmast på ett omständligt kungörelseförfarande, på att förfarandet fördelas mellan domstolen och registermyndigheten samt på skyldigheten att upprätta bokslut som är onödiga. De direkta och indirekta kostnaderna för förfarandet försvårar upplösandet av i synnerhet små bolag som upphört med sin verksamhet.

Av förfarandets tungroddhet följer att likvidationsförfarande inte alltid anlitas när ett bolag upphör med sin verksamhet. I stället för likvidationsförfarande har bolaget i praktiken kunnat lämnas vilande för att vänta på kommande bruk. Man har också kunnat avstå från ett bolag t.ex. genom att ändra bolagets adress och genom att bolagets ledning avgår. I ett sådant fall existerar inte, åtminstone på ett för utomstående synligt sätt, personer som svarar för bolagets verksamhet. Ett sådant bolag avförs ur registret först på grund av i 24 § handelsregisterlagen avsedd tio års passivitet. Det nuvarande likvi-

dationsförfarandets komplexitet kan locka delägarna att överföra bolagets tillgångar på sig själva i strid med bestämmelserna i lagen om aktiebolag.

Uppfattningen att egentligt likvidationsförfarande tillgrips sällan stöds av det stora antal bolag som årligen avförs ur registret på grund av tio års passivitet. Exempelvis 1998 upplöstes genom likvidation 427 aktiebolag, medan 1 906 aktiebolag avföres ur registret på grund av i 24 § handelsregisterlagen avsedd tio års passivitet.

Enligt uppgift från handelsregistret används det i 13 kap. 15 § avsedda förenklade upplösningsförfarandet inte just alls. År 1998 registrerades 31 sådana förfaranden i fråga om aktiebolag. Den ringa användningen beror uppenbarligen på två omständigheter. Vid förfarandet tillfaller bolagets tillgångar staten, vilket inte är förenligt med delägarnas intressen. För det andra förutsätter ett iakttagande av förfarandet ett av en godkänd revisor utfärdat intyg över att bolaget inte har några skulder, varför förfarandet inte kan användas i skuldsatta bolag. För ett litet bolag kan det också vara dyrt att skaffa ett intyg av en godkänd revisor. Som ett problem förknippat med förfarandet kan också anses att t.o.m. betydande tillgångar som senare yppar sig för bolaget tillfaller staten. En sådan situation har man i rättspraxis varit tvungen att lösa genom att häva det beslut genom vilket bolaget har förordnats att träda i likvidation. Till förfarandet hör inte heller någon form av offentlig kungörelse. Avsaknaden av offentlighet kan göra det möjligt att missbruka förfarandet.

I gällande bestämmelser förutsätts t.ex. att ett sådant bolag skall försättas i likvidation vars ledning inte har registrerats på behörigt sätt eller som inte har gett in sina bokslut till registret. Handelsregistret har försökt anmäla vissa sådana bolag för försättande i likvidation, men anmälningarna har inte lett till åtgärder. Detta beror på att gällande reglering inte innehåller något förfarande genom vilket likvidation kunde förordnas för ett sådant bolag som försummat registeranmälningarna och som inte påträffas eller som inte har tillräckliga tillgångar för genomförande av likvidation. Man kan säga att de bestämmelser i lagen om aktiebolag som innehåller likvidationshot till denna del i hög grad har blivit betydelselösa.

I handelsregistret fanns vid utgången av 1998 sammanlagt 216 075 registrerade aktie-

bolag. Skatteförvaltningen hade kännedom om 86 809 verksamma aktiebolag år 1997 och Statistikcentralen 87 924 verksamma bolag samma år. Utöver detta kände skatteförvaltningen till 40 147 överksamma bolag. Utifrån dessa siffror kan man sluta sig till att cirka 90 000 aktiebolag är helt okända för skattemyndigheten och Statistikcentralen. Man kan dra den slutsatsen att antalet överksamma aktiebolag uppgår till cirka 130 000. Uppgifterna grundar sig på fakta från handelsregistret, Näringsstatistiken för 1997 och Statistikcentralens statistik Finlands företag 1997.

Trots olika svårigheter förknippade med statistikföringen torde det vara klart att det i handelsregistret finns tiotusentals aktiebolag som är okända för de viktigaste myndigheterna och ännu fler överksamma bolag. Det är skäl att förmoda att den nuvarande tunga regleringen av upplösning av bolag har inverkat på att det i handelsregistret finns ett betydande antal bolag vilka inte idkar rörelse.

Genom den ändring av lagen om aktiebolag som trädde i kraft den 1 september 1997 berättigades domstolen att förordna om likvidation för ett bolag som inte inom ett år från utgången av räkenskapsperioden har gett in sitt bokslut till registermyndigheten. Största delen av ovan avsedda okända bolag och en stor del av de överksamma bolagen kommer antagligen att vara sådana som borde förordnas att träda i likvidation på basis av denna bestämmelse. Förfarandet enligt gällande lag gör det dock i praktiken inte möjligt att förordna om likvidation, eftersom förfarandet inte kan genomföras i fråga om medellösa och okända bolag. Av förfarandets långsamhet och dess betoning på domstol följer att det skulle leda till problem om ett stort antal bolag samtidigt förordnades att träda i likvidation, även om likvidationsförfarande kunde inledas.

Det är inte förenligt med registerförarens eller registeranvändarnas intressen att onödiga registerenheter hålls kvar i handelsregistret. Användarna observerar vanligtvis nackdelarna med för många registerenheter av att planerad firma eller bifirma måste ändras på grund av namnhinder som grundar sig på sammanblandningsrisk.

Ändringar som gäller i synnerhet små bolag

Den gällande lagens bestämmelser om stif-

telseurkunder grundar sig på uppfattningen om att bolaget uppkommer genom s.k. successivkonstituering. Vid simultankonstituering, som vanligen används, finns det dock inte något behov av att uppsätta någon separat stiftelseurkund eller något separat protokoll över den konstituerande stämman.

Bolagsstämmans beslut kan numera med samtliga delägares samtycke fattas genom att de antecknas i ett protokoll utan att någon egentlig stämma hålls. Denna möjlighet framgår dock inte klart av lagen.

Begränsningen enligt vilken det i bolagsordningen bestämda minimibelopet av aktiekapitalet inte får vara mindre än en fjärdedel av aktiekapitalets maximibelopp är avsedd att skydda aktieägarminoriteten. Dess skyddande effekt för aktieägarna är dock liten. Begränsningen orsakar onödiga ändringar av bolagsordningen och sålunda även kostnader när bolaget och dess aktiekapital växer. Begränsningar av detta slag kan skrivas in i bolagsordningen frivilligt.

Begränsningen i lagen om aktiebolaget enligt vilken en styrelsemedlem kan väljas till sitt uppdrag endast för högst fyra räkenskapsperioder orsakar i synnerhet i små bolag onödiga administrativa extra åtgärder, eftersom också en enda aktieägare vid bestämda tider måste välja sig själv på nytt till styrelsen. Även begränsningar som gäller en styrelsemedlems mandatperiod kan vid behov frivilligt tas in i bolagsordningen.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Mål och medel

Likvidation, upplösning och avregistrering

De föreslagna lagändringarna har två huvudmål. Det första målet är att främja frivillig likvidation av bolag som lägger ned sin verksamhet, för att så många bolag som möjligt skall upplösas genom organiserat förfarande. Upplösning av bolaget bör i praktiken vara ett möjligt alternativ för en sådan företagare som vill avsluta verksamheten på lagenligt sätt. Detta eftersträvas i första hand genom att likvidationsförfarandet görs lättare. Ett underlättat upplösningsförfarande kan antas vara av betydelse i synnerhet när småskalig företagsverksamhet avslutas.

Det andra huvudmålet är att ur handelsre-

gistret avföra aktiebolag som inte alls är verksamma eller som inte är verksamma på behörigt sätt. Detta underlättar registerföringen och användningen av registret samt frigör firmanamn för företagets bruk. Medlet att nå detta mål föreslås vara att registermyndigheten och domstolen får möjlighet att ur registret avföra ett sådant bolag som har försummat sin registreringsplikt och som inte har tillräckliga tillgångar för att slutföra likvidation eller om vars förmögenhetsställning inte kan fås utredning. Underlättad frivillig likvidation av bolag främjar också uppnåendet av detta mål.

De föreslagna ändringarna har även flera andra syften. Det föreslås att klara, genom dokumentation konstaterbara ärenden överförs till registermyndigheten för avgörande. Denna ändring hänför sig också till underlättandet av det frivilliga likvidationsförfarandet. Andra syften med propositionen är att precisera den juridiska ställningen för ett bolag som avförts ur registret eller genomgått likvidation, att på lagnivå ordna den juridiska ställningen för ett bolag vars konkurs förfallit i avsaknad av tillgångar, att foga offentlighetsverkningar till alla avregistreringar och likvidationsförfaranden, att förtydliga den juridiska ställning ett forskott på en delägars skiftesandel har samt att på ett allmännare plan göra normeringen klarare.

Ändringar som särskilt berör små företag

Målet är att de direkta administrativa kostnader som bolagen orsakas skall minska. Lagen om aktiebolag skall förtydligas så att delägarna vet att i stället för att hålla bolagsstämma kan ärendena antecknas i ett protokoll, att antalet handlingar som används i konstituteringskedet minskas, att antalet situationer där i synnerhet små bolag blir tvungna att göra ändringar i sina bolagsordningar minskas och att antalet beslut som årligen skall fattas vid bolagsstämman minskas.

2.2. De viktigaste förslagen

Avregistrering

I propositionen föreslås att ett bolag skall kunna avregistreras, om det inte har tillräckliga tillgångar för att täcka likvidationskostnaderna eller om det inte kan fås klarhet om

tillgångarna. Enligt gällande lag är avförande ur registret möjligt endast när ett bolag inte på tio år har gett in registeranmälan, och det finns skäl att anta att bolaget har upphört med sin verksamhet. Utöver detta har bolag vilkas konkurs förfallit i avsaknad av tillgångar och vilka har lagt ned sin verksamhet avförts ur registret på egen begäran. Förfarandet har grundat sig på den praxis som registermyndigheterna omfattat och det grundar sig inte på bestämmelser i lag.

Olika omständigheter talar för avregistrering. Gällande lags bestämmelser om förordnande av bolag i likvidation har i praktiken inte kunnat tillämpas i de situationer där bolaget inte påträffas eller det inte har tillgångar, eftersom det inte har rått klarhet i fråga om täckandet av likvidationskostnaderna. Det har bedömts att avregistrering vore det enda tillräckligt enkla förfarande genom vilket ur registret kunde avföras eventuellt tiotusentals bolag som åsidosatt sina förpliktelser. Avförande ur registret är i Finland en sedan gammalt känd och mycket använd metod, och den har inte orsakat större problem, trots att avregistreringen ger upphov till viss obestämthet i fråga om bolagets ställning.

Som ett alternativ till avförande ur registret har övervägts likvidation av alla bolag med statens medel, såsom man gör i Sverige. Eftersom antalet bolag dock förefaller att bli stort, har det inte ansetts möjligt att förätta likvidation med statens medel. Om registeruppgifterna dock kan fås att i väsentlig mån motsvara dagsläget bättre än för närvarande, kan det i framtiden vara möjligt att ta i bruk ett sådant förfarande. Fördelen med likvidation av alla bolag vore att man undviker det delvis diffusa interimistiska juridiska tillståndet.

Det föreslås att det skall bli möjligt för en delägare, borgenär eller någon annan instans att påta sig ansvaret för likvidationskostnaderna och på detta sätt undvika avförande ur registret. Denna andra instans kunde i vissa fall vara staten. I propositionen ingår ett förslag till tillägg till lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995), enligt vilket konkursombudsmannen kunde påta sig ansvaret för likvidationskostnaderna. Vid likvidationen kan det t.ex. framkomma att bolaget är överskuldssatt, vilket å sin sida med stöd av lagen om aktiebolag leder till konkurs. Härvid kunde konkursombudsmannens rättigheter som grundar sig på först-

nämnda lag och hänför sig till övervakningen av konkursbon utövas i full utsträckning.

Registermyndigheten har vid sidan av avregistrering till sitt förfogande även andra tvångsmedel i fall av försummad anmälningsplikt. Myndigheten kan t.ex. i situationer där ett bolag inte ger in sitt bokslut förelägga styrelsen och verkställande direktören vite. Det är ofta ändamålsenligare att använda vite än att direkt vidta åtgärder för upplösande eller avregistrering.

Ett bolag som på grund av försummad anmälningsplikt har avförts ur registret skall enligt förslaget inte kunna återinträda i registret. Inte heller registermyndigheten skall kunna återregistrera bolaget.

Som en följd av de föreslagna ändringarna skulle terminologin i lagen om aktiebolag ändras en aning. Med upplöst bolag skall avses ett sådant aktiebolag vars likvidation har slutförts. Till ett bolag som avregistrerats skall inte, med avvikelse från gällande lag, hänvisas som upplöst bolag, utan som ett ur registret avfört bolag.

Överföring av förfarandet till registermyndigheten

I propositionen föreslås att de ärenden som gäller likvidation och avförande ur registret till övervägande del skall överföras från domstolarna till registermyndigheten för avgörande. De ärenden som skall överföras är sådana som kan avgöras på basis av dokumentation. I dessa fall föreligger inte något behov av juridisk prövning, ej heller behov att höra vittnen. Syftet med detta förslag är att göra förfarandet snabbare och enklare. Genom överföring kan de kostnader som bolaget har av förfarandet minskas. Samtidigt kan domstolarna befrias från sådana uppgifter som inte utgör egentlig rättslig avgörandeverksamhet.

Det föreslås att till registermyndigheten överförs alla ärenden där bolaget förordnas att träda i likvidation eller avförs ur registret på grund av brister i de uppgifter som borde registreras. En sådan sak är t.ex. bristfälligheter i registreringarna av bolagets ledning eller åsidosättande av skyldigheten att registrera bokslutet. För domstolarna skulle kvarstå sådana ärenden beträffande vilka kan uppstå tvist t.ex. om huruvida bolaget skall förordnas att träda i likvidation eller avföras ur registret. Ett dylikt ärende är typiskt det missbruk av delägarinflytande som avses i

13 kap. 3 § lagen om aktiebolag. Också bolagsordningens bestämmelser om bolagets verksamhetsperiod kan lämna rum för tolkning, varför det föreslås att dessa frågor också i fortsättningen skall avgöras av domstolen. De ärenden som hänför sig till minskning av det egna kapitalet har anförtratts domstolen av den anledningen att en utredning av kapitalbeloppet med hjälp av en särskild likvidationsbalansräkning kan vara en kontroversiell fråga. Registermyndigheten skall dock svara för förfarandet när bolaget självt beslutar om trädande i likvidation. Också nedsättning av aktiekapitalet efter förvärv av egna aktier kan vara förknippad med faktorer som kräver juridisk prövning eller hörande av vittnen, varför det föreslås att dessa frågor skall kvarstå hos domstolen.

Förenklade av förfarandet

En överföring av förfarandet till registermyndigheten förenklar likvidationen i synnerhet när bolagsstämman beslutar om likvidation. Ett sådant beslut skall man kunna registrera i handelsregistret med en anmälan och samtidigt söka offentlig stämning, som utfärdas av registermyndigheten. Något separat domstolsförfarande jämte avgifter skall således inte behövas.

Det föreslås att utfärdandet av offentlig stämning skall överföras på registermyndigheten. Samtidigt skall kungörelsetiden för offentlig stämning förkortas från nuvarande sex månader till en månad, vilket motsvarar den minimitid för kungörelse som iaktas i konkursituationer. Kungörelsegångerna skall minskas från tre till en. Härigenom minskar bolagets direkta och indirekta kostnader. Uppgiften att tillställa de kända borgenärerna meddelanden skall enligt förslaget överföras på likvidatorerna. Förfarandet motsvarar de principer som iaktas i konkursförfarandet.

Bolagsstämman skall enligt vad som föreslås kunna besluta att bokslut inte skall upprättas och fastställas för tiden mellan utgången av föregående räkenskapsperiod och dagen för likvidationsbeslutet. Den tvingande bestämmelsen i gällande lag innebär att bokslut upprättas och en ny bolagsstämma i praktiken hålls omedelbart efter den stämma som beslutar om likvidation. I synnerhet i bolag som upphört med sin verksamhet är detta dock ofta onödigt.

Bestämmelserna om förenklat upplösningsförfarande i 13 kap. 15 § föreslås bli upphävda. Det föreslås också att i lagen skall strykas bestämmelsen om avförande av ett bolag ur registret av den anledning att det inte har gett in registeranmälan på tio år. Eftersom alla bolag skall tillställa registermyndigheten sitt bokslut inom ett år från utgången av räkenskapsperioden, kommer de passiva bolagen att bli avregistrerade avsevärt snabbare än den nuvarande tiden om tio år.

I annat likvidationsförfarande än sådant som inleds av bolagsstämman skall registermyndigheten inte behöva iaktta det förfarande som motsvarar delgivning av stämning när den meddelar bolaget att saken har blivit anhängig. Till förfarandet skulle hänföra sig en till bolaget, delägarna och borgenärerna riktad kungörelse i den officiella tidningen. Förfarandet motsvarar de principer om avregistrering som ingår i 24 § handelsregisterlagen. Delgivningssituationen kan inte jämföras med en normal stämningssituation, eftersom det förfarande som myndigheten inlett är en klar sanktion för brott mot lagen. Registermyndigheten skall naturligtvis med iakttagande av principerna om god förvaltning och principerna i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) sträva efter att eljest informera om förfarandet. Registermyndigheten skall i enlighet med de principer som tidigare iakttagits i samband med avförande ur registret jämföra adressuppgifterna för bolag som upplöses eller avförs ur registret med de uppgifter som meddelats skatteförvaltningen. Om bolaget enligt de uppgifter som lämnats till beskattaren idkar rörelse, men inte svarar när myndigheterna tar kontakt, kan det vara befogat att försäkra sig om att delgivning når fram. I de ärenden som avgörs av domstolen skall sedvanligt delgivningsförfarande iakttas.

Bestämmelser om upplösta och avregistrerade bolags rättsliga ställning

Det föreslås att i lagen skall tas in bestämmelser om upplösta och avregistrerade bolags rättsliga ställning. Den gällande lagens bestämmelser om ett ur registret avfört bolags rättsliga ställning är få, och rättsläget är delvis oklart. Behovet av närmare reglering beror särskilt på att antalet bolag som skall avregistreras ökar och de avregistrerade bolagens natur kan förändras, om förslaget för-

verkligas. Det skall inte längre enbart vara fråga om bolag som upphört med sin verksamhet. Det är möjligt att ett avregistrerat bolag fram till avregistreringen har idkat rörelse, men dess tillgångar inte t.ex. försäkras till genomförande av likvidation, varvid bolaget avförs ur registret.

I propositionen är en strävan att i lagen ta in de principer som har ansetts gälla utan stöd i lag. En allmän utgångspunkt skall vara att ett upplöst eller ur registret avfört bolag har rättskapacitet, men inte rättshandlingsförmåga. Bolaget kan således t.ex. äga förmögenhet, men det kan inte utföra rättshandlingar med vilka man förvärvar ytterligare tillgångar eller existerande tillgångar säljs. En utgångspunkt skall också vara att likvidationen av ett sådant bolag fortsätter eller inleds om det uppstår behov för detta. Om någon dock handlar för ett upplöst eller avregistrerat bolags räkning utan att likvidation inleds, skall de som handlat för bolagets räkning ansvara för de förpliktelser som uppstår. Till denna del har avsikten varit att iaktta principerna i 2 kap. 14 §, trots att situationerna inte är helt jämförbara. Samma principer skall också iakttas enligt förslaget att motparten i ett avtal som ingåtts av ett upplöst eller avregistrerat bolag berättigas att frånträda avtalet, om han inte kände till bolagets ställning.

Det föreslås att vissa undantag görs i fråga om ansvaret för dem som handlar för bolagets räkning. Bolagets företrädare skall utan risk för personligt ansvar vara berättigade att vidta åtgärder för inledande av likvidation och sökning av bolaget i konkurs. Dessutom skall företrädaren för ett bolag som avförs ur registret ha rätt att vidta åtgärder för betalning av bolaget skulder samt att för bolagets räkning vidta nödvändiga åtgärder som syftar till bibehållande av bolagets egendom. Åtgärderna i anslutning till betalning av skulder och bibehållande av egendomen kan eventuellt i framtiden oftare bli aktuella än vad fallet är med bolag som avregistrerats enligt gällande lag. I propositionen föreslås att delägarna i ett bolag som avförs ur registret vid delägarnas möte skall kunna välja en ovan avsedd företrädare för bolaget. Företrädare för det upplösta bolaget skall vara en likvidator.

Delägarna i ett bolag som avförs ur registret skall efter fem år från avregistreringen lyfta tillgångarna i bolaget utan likvidation, om det sammanlagda beloppet av tillgångar-

na är högst 8 000 euro och om bolaget inte har kända borgenärer. Delägarna skall enligt förslaget svara för bolagets skulder med beloppet av de tillgångar som de erhållit. Syftet med bestämmelsen är att det efter avregistreringen inte skall återstå förmögenhetsbelopp beträffande vilka ingen har inflytande. Vid beredningen har det ansetts att det vore ekonomiskt möjligt att genomföra likvidation av bolaget, om tillgångarna överstiger 8 000 euro.

Ett avregistrerat bolag skall för enkelhetens skull fortfarande kallas bolag, trots att det är fråga om en sammanslutning av särskild art.

Vissa andra ändringar som föreslås i likvidationsförfarandet och upplösningen av bolag

I propositionen föreslås uttryckligen bestämt att det mot betryggande säkerhet skall vara möjligt att ge förskott på en delägars skiftesandel, dvs. egendom skall kunna överföras till en delägare medan likvidationen ännu pågår. Säkerheten skall ges likvidatorn, som skall svara för förvaltningen av säkerheten. I bolagspraxis har sådana förskott getts på olika grunder, men deras lagenlighet har varit oklar. Det är inte skäl att förbjuda förskott, om bolaget får en mot förskottet svarande betryggande säkerhet.

I fråga om gällande lag har det varit oklart hur ett ur registret avfört bolags likvidation borde ske. Det föreslås att lagen om aktiebolag förtydligas så att ett avregistrerat bolags likvidationsåtgärder skall genomföras i sin helhet. Skyldigheten att söka i 13 kap. 5 § lagen om aktiebolag avsedd kungörelse kan anses motiverad redan för den skull att delägarna och borgenärerna enligt förslaget skall ha möjlighet att påta sig ansvaret för likvidationskostnaderna. Eftersom de här avsedda situationerna är tämligen sällsynta, kan det inte heller anses motiverat att stifta om ett särskilt förfarande speciellt för dessa situationer.

Förslaget innehåller en bestämmelse enligt vilken ett bolag som genomgått konkurs vilken förfallit i avsaknad av tillgångar skall avföras ur registret på tjänstens vägnar, om inte ett sådant bolags ställning undantagsvis vore sådan att likvidation kunde inledas. I övergångsbestämmelsen föreslås ingå en bestämmelse enligt vilken ett aktiebolag som genomgått konkurs vilken förfallit i avsak-

nad av tillgångar skall kunna avföras ur registret på bolagets egen begäran, om bolaget inte idkar rörelse och bolagets tillgångar inte förslår till täckande av likvidationskostnaderna. Övergångsbestämmelsen skulle motsvara den praxis som registermyndigheten iakttar.

Strävan har varit att förtydliga skrivsättet och paragrafindelningen i 13 kap. En total omprövning av likvidationsförfarandet kan genomföras i samband med en eventuell totalrevidering av lagen om aktiebolag. Härvid kan det också bli aktuellt att bedöma om det över huvudtaget är skäl att bibehålla en från insolvenslagstiftningen avskild och med helt andra principer fungerande likvidationsreglering.

Lag om övervakning av förvaltningen av konkursbon

Det föreslås ett tillägg till lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon, enligt vilket konkursombudsmannen kan påta sig ansvaret för bolagets likvidationskostnader. Konkursombudsmannen skulle sålunda kunna förhindra att avregistrering används för att försvåra borgenärernas ställning. Vid likvidationen kunde bolagets förmögenhetsställning redas ut och bolaget vid behov försättas i konkurs, varvid konkursombudsmannens befogenheter skulle bli fullt utnyttjade. Konkursombudsmannen skall också kunna besluta att en särskild granskning av bolagets verksamhet skall företas. Förslaget syftar till att minska de eventuella olägenheter som en avregistrering kan leda till.

Ändringar som gäller i synnerhet små bolag

Det föreslås att till lagen fogas en uttrycklig bestämmelse om att ett bolag kan bildas utan att någon konstituerande stämma hålls. En förutsättning är att alla aktieägare samtycker till förfarandet. De personval som görs vid den konstituerande stämman skall antecknas direkt i stiftelseurkunden. I praktiken minskar förslaget antalet dokument och underlättar sålunda bildandet av bolaget.

I propositionen föreslås uttryckligen bli bestämt att man kan besluta om ett ärende som faller under bolagsstämmans behörighet utan att hålla bolagsstämma. En förutsättning är att besluten antecknas, dateras och undertecknas. Förfarandet förutsätter samtliga delägars samtycke. Det finns små skillnader mellan gällande praxis och de före-

slagna bestämmelserna. I bolagspraxis har det t.ex. inte alltid förutsatts att aktieägarna undertecknar de på bolagsstämman ankommade beslut som fattats utan stämma, såsom nu föreslås. Det föreslagna nya förfarandet skall inte utesluta en fortsättning av det nuvarande förfarandet, utan det skall vara fråga om ett nytt sätt att åsidosätta de formkrav som hänför sig till hållandet av en egentlig bolagsstämma.

Det föreslås också att man skall avstå från bestämmelsen genom vilken styrelsemedlemmarnas mandatperiod har begränsats till högst fyra räkenskapsperioder. En styrelsemedlem skall enligt förslaget i framtiden kunna väljas också tills vidare.

Enligt förslaget skall i lagen strykas den begränsning enligt vilken det i bolagsordningen bestämda minimibeloppet av aktiekapitalet inte får understiga en fjärdedel av aktiekapitalets maximibelopp.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Förslaget syftar till att underlätta upplösning av bolag. Detta sänker kostnaderna för bolag som frivilligt träder i likvidation.

När överksamma bolag avregistreras effektivt detta registerföringen, underlättar användningen av registret och frigör firma för bolagen, vilket för sin del i någon mån sänker bolagens kostnader. En överföring av förfarandet från domstolarna till registermyndigheten effektivt verkar det allmänna verksamhet och sänker således de samhälls-ekonomiska kostnaderna. En rensning av registret underlättar för sin del registerförarens verksamhet och sänker sålunda kostnaderna. En särskild kostnadsinbesparing är att vänta i att man kan undvika att föra in i datasystemet eventuellt tiotusentals bolag som inte ännu överflyttats till datasystemet.

Av förslaget följer vissa kostnaderna av engångsnatur. För att likvidationsförfarandet skall kunna överföras på Patent- och registerstyrelsens ansvar, krävs det att ändringar skall göras i de datatekniska systemen. Kostnadseffekterna av ändringarna har av registermyndigheten preliminärt uppskattats till 0,3—0,4 miljoner mark. Om de bolag som försummat sin registreringsplikt avförs ur registret medför detta enligt registermyndighetens egen uppskattning en engångskostnad om ca en miljon mark. Dessa kostnader or-

sakas av dataurvalskörningar, av brev som tillställs bolagen, av publicering i den officiella tidningen och av registreringar.

Det kan bedömas att ett iakttagande av gällande bestämmelser om likvidation, om det vore möjligt i praktiken, skulle leda till flerfaldiga kostnader i jämförelse med det förfarande som grundar sig på den föreslagna avregistreringen.

Ett bolag som avförts ur registret skall inte kunna återinträda i registret, utan bolaget skall registreras på nytt, om man önskar fortsätta verksamheten. Om ur registret har avförts ett bolag som inte har kunnat nås och som dock är villigt att fortsätta sin rörelse, uppstår frågan om de skatteeffekter som avförandet och återregistreringen har. Eftersom bolaget trots avregistreringen kan anses bibehålla sin ställning som juridisk person blir bolaget antagligen inte upplöst i beskattningen. Om ett bolag som fortsätter med sin verksamhet inte anses ha blivit upplöst i beskattningshänseende, orsakar avregistrering av bolaget inte oskäliga ekonomiska påföljder för bolaget.

I synnerhet med lättnader som gäller små bolag kan man i någon mån minska de direkta kostnaderna i anslutning till bildande och administration av aktiebolag.

3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Förslaget innebär att registermyndighetens arbetsbörda växer. Uppgifterna ökar i synnerhet i begynnelskedet, då överksamma bolag avförs ur registret. Registermyndigheten kan dock täcka sina kostnader t.ex. genom avgifter som tas ut för avregistrering.

Förslaget minskar dock domstolarnas avgifter minst på motsvarande sätt.

3.3. Förhållande till den grå ekonomin

I samband med bekämpandet av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet har avseende fästs vid att registermyndigheten i praktiken inte tillräckligt effektivt har kunnat påverka det att bolagen skulle fullgöra sin plikt att ge in boksluten till handelsregistret, I propositionen föreslås för registermyndigheten en möjlighet att avföra ett bolag ur registret, om bokslutet inte ges in till handelsregistret på behörigt sätt. Detta betyder att nuläget ändras så att registermyndigheten också i praktiken har ett tillräckligt urval

metoder att säkerställa att boksluten registreras.

Bolag som genomgått en konkurs som förfallit på grund av avsaknad av tillgångar har ansetts lämpa sig väl för ekonomisk brottslighet. I propositionen föreslås att sådana bolag skall avregistreras.

4. Beredningen av propositionen

De förslag i propositionen som gäller likvidation, upplösning och avförande ur registret har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet. Under beredningen har Patent- och registerstyrelsen hörts.

De förslag som gällde i synnerhet små bolag ingick i småbolagsarbetsgruppens betänkande (Pienyhtiöt ja yhtiölainsäädäntö, Justitieministeriets lagberedningsavdelnings publikation 1/98). I utlåtandena om betänkandet understöddes förslagen allmänt. Förslagen har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet. De viktigaste förslagen ingick också i aktiebolagskommissionen 1990:s betänkande (kommittébetänkande 1992:32).

Utlåtandena om propositionen har begärts av eller möjlighet givits följande: inrikesministeriet, finansministeriet, handels- och industriministeriet, arbetsministeriet, Patent- och registerstyrelsen, Skattestyrelsen, Bokföringsnämnden, centralkriminalpolisen, konkursombudsmannen, delegationen för

konkursärenden, Toiviainen Heikki och Timonen Pekka (Helsingfors universitet, institutionen för privaträtt), Nuolimaa Risto (Tammerfors universitet, fakulteten för ekonomi och förvaltning), Helminen Sakari (Åbo universitet, institutionen för privaträtt), Helsingfors tingsrätt, Helsingfors hovrätt, Käräjäoikeustuomarit ry, GRM-revisorer rf, Handels Centralförbund, Centralhandelskammaren, Bokföringsbyråernas Förbund rf, KHT-yhdistys - Föreningen CGR ry, Finlands Advokatförbund, Finlands Juristförbund rf, Finlands Fastighetsförbund rf, Bankföreningen i Finland rf, Suomen Perimistöimistöjen liitto ry, Finska Försäkringsbolagen Centralförbund rf, Företagarna i Finland rf, Industrins och arbetsgivarnas Centralförbund rf och Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf. Luottomiehiet-Kreditmännen ry. gav utlåtande på eget initiativ.

De som gav utlåtande förhöll sig huvudsakligen positivt till förslagen. Tydligast gick åsikterna isär när det gällde regleringen av avregistrering. En del av dem som gav utlåtande misstänkte att förfarandet leder till rättslig osäkerhet. I många utlåtanden understöddes å andra sidan uttryckligen ett sådant förfarande. I utlåtandena kunde man inte visa på något ersättande förfarande för avregistrering. Av denna anledning har de föreslagna grundlösningarna inte ändrats. I övrigt framfördes flera anmärkningar om detaljer. Dessa har beaktats i mån av möjlighet.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om aktiebolag

2 kap. Aktiebolags bildande

2 § Det föreslås att 2 mom. 4 punkten ändras så att där beaktas det konstitueringsförfarande som avses i den föreslagna nya 2 a §.

2 a §. Enligt paragrafen skall ett bolag kunna bildas utan att en konstituerande stämman hålls. Om iakttagande av förfarandet skall ett omnämnande tas in i stiftelseurkunden. De personer som i enlighet med 8 § väljs vid den konstituerande stämman skall nämnas i stiftelseurkunden. Det skall inte vara nödvändigt att ta in ett separat omnäm-

nande av beslutet om bildande av bolaget i stiftelseurkunden, eftersom stiftelseviljan framgår av det valda förfarandet för bildande av bolaget.

Det föreslagna förfarandet förutsätter enhällighet hos stiftarna. Som bevis på enhälligheten räcker i allmänhet att alla stiftare undertecknar stiftelseurkunden med stöd av 2 §. En annan förutsättning är att stiftarna tecknar samtliga aktier i bolaget. Kravet skulle minska de oklarheter som orsakas av stiftarnas och aktietecknarnas olika ansvarsställning.

Att protokollet över den konstituerande stämman kombineras med stiftelseurkunden har inte egentliga materiellrättsliga följder. Rättsverkningarna i anslutning till den konstituerande stämman skall i allmänhet anses

uppkomma genom underteckning av stiftelseurkunden. I praktiken skulle kombinerandet dock inverka på tillämpningen av de övriga bestämmelserna i kapitlet. Förfarandet skulle t.ex. inverka på hur de förpliktelser som uppkommit genom åtgärder som vidtagits för ett oregistrerat bolags räkning överförs på bolaget som ansvarar för dem efter registreringen av bolaget. Åtgärder som vidtas för ett blivande bolag efter undertecknandet av stiftelseurkunden skall anses ha vidtagits efter den konstituerande stämman (14 § 2 mom.).

3 §. Det föreslås att ur 1 mom. 4 punkten skall utgå en begränsning enligt vilken det i bolagsordningen fastställda minimibeloppet av aktiekapitalet skall utgöra minst en fjärdedel av aktiekapitalets maximibelopp. Förhållandet mellan minimi- och maximibeloppet skall sålunda kunna bestämmas fritt i bolagsordningen.

8 kap. Bolagets ledning

1 §. Det föreslås att ur paragrafens 3 mom. skall strykas en begränsning enligt vilken en styrelsemedlems mandatperiod skall upphöra senast den fjärde räkenskapsperioden efter valet. Det skall bli möjligt att i bolagsordningen bestämma att styrelsemedlemmarnas mandatperiod antingen är tidsbunden eller fortsätter tills vidare. Mandatperioden skall alltid upphöra när den bolagsstämma som beslutar om val av ny medlem avslutas, om inte något annat bestäms i bolagsordningen eller beslutas när den nya medlemmen väljs. I bolagsordningen skall fortfarande kunna bestämmas t.ex. om att mandatperioden börjar och upphör vid ingången av räkenskapsperioden. Mandatperiodens längd skall kunna bestämmas fritt, och den behöver inte t.ex. bestå av jämna år.

Enligt förslaget skall den bolagsstämma som väljer ny medlem kunna besluta när mandatperioden för en gammal styrelsemedlem upphör. Bestämmelsen skall möjliggöra ett förfarande där man vid den egentliga bolagsstämman konstaterar att en styrelsemedlems uppdrag upphör en viss dag som följer på stämmodagen och där man samtidigt beslutar att en ny, vid samma stämma vald styrelsemedlem tillträder sitt uppdrag nämnade dag. En förutsättning för att ett sådant beslut skall vara giltigt är att det inte står i konflikt med bolagsordningens bestämmelse om mandatperiod.

Avsikten är inte att ändra de principer som gäller bolagsstämmans rätt att avskeda en styrelsemedlem eller en medlems rätt att avgå från sitt uppdrag.

9 kap. Bolagsstämma

1 a § I den föreslagna nya paragrafen skall det föreskrivas att beslut om ett ärende som kan avgöras av bolagsstämman kan fattas utan särskild stämma, om alla aktieägare lämnar sitt samtycke. Enhälligheten bör gälla både åsidosättandet av formkraven för stämman och det egentliga beslutsfattandet. Bestämmelsen skall utgöra ett undantag från 1 § 1 mom., enligt vilket aktieägarna utövar sin beslutanderätt vid bolagsstämman.

I bestämmelsen förutsätts att de beslut som fattas utan bolagsstämma antecknas och dateras. Besluten skall också undertecknas. I ett enmansbolag är det enligt förslaget tillräckligt att den enda aktieägaren undertecknar beslutet. Om det finns flera aktieägare, skall minst två underteckna beslutet. Om en aktieägare inte är en fysisk person, skall vid undertecknandet iaktas sedvanliga principer för företrädande.

Aven om besluten ofta i praktiken antecknas i form av protokoll, skall detta enligt bestämmelsen inte vara nödvändigt. Det väsentliga är den skriftliga formen, dateringen och undertecknandet. Dessa formkrav uppfylls t.ex. när beslutet har skrivits på handelsregistrets anmälningsblankett eller i samband med bokslutet.

På skriftliga beslut skall i övrigt tillämpas bestämmelserna om bolagsstämmoprotokoll. Av 11 § 3 mom. i kapitlet följer att ett beslut skall hållas framlagt för aktieägarna på bolagets huvudkontor sedan två veckor flutit från det beslutet daterats. Straffbestämmelsen i anslutning till 16 kap. 9 § 1 mom. 2 punkten skulle också bli tillämplig. Beslutet skall också förvaras på ett tillförlitligt sätt, och aktieägaren skall efter att ha ersatt bolagets kostnader ha rätt att få en kopia av beslutet eller en del av det. Dessa principer skall tillämpas, även om beslutet skulle ha antecknats på annat sätt än i form av protokoll.

Bestämmelsen inverkar inte på tillämpligheten av 10 § första meningen. Det skall fortfarande vara möjligt att åsidosätta formkraven för bolagsstämma, om aktieägarna ger sitt samtycke till det, och härvid skall man inte vara tvungen att iaktta bestämmel-

serna i den föreslagna 1 a §. I 10 § ställs inte heller kravet att de egentliga besluten skall fattas enhälligt. Den föreslagna nya paragrafen skall således inte inverka på lagenligheten hos tidigare omfattad praxis.

13 kap. Likvidation, upplösning, avregistrering och sanering

Det föreslås att i rubriken skall tas in ett omnämnande av avregistrering. Samtidigt föreslås att ordföljden i rubriken ändras. Motsvarande ändring föreslås även i kapitlets första mellanrubrik.

Likvidation och avregistrering

1 §. I paragrafen föreslås för tydlighetens skull ingå en bestämmelse om genom vems försorg bolaget kan försättas eller förordnas att träda i likvidation eller avregistreras. I enlighet med de ändringar som föreslås i kapitlet skall i paragrafen nämnas också möjligheten att avföra ett bolag ur registret samt registermyndigheten som möjlig behörig myndighet.

1 a §. Det föreslås att i paragrafen skall tas in de bestämmelser om likvidation på basis av bolagsstämmebeslut som ingår i 1 § 2—4 mom. i det gällande kapitlet. Bestämmelserna motsvara i sak de gällande bestämmelserna. Strävan har dock varit att genom omformulering förtydliga bestämmelserna.

I paragrafens 1 mom. skall definieras begreppen frivillig likvidation och tvångslikvidation. Med förstnämnda avses en situation där bolagsstämman inte har på lag eller bolagsordning grundad skyldighet att fatta beslut om försättande av bolaget i likvidation, medan åter med tvångslikvidation avses en motsatt situation. Tvångslikvidation skall således inte avse enbart likvidationsbeslut som grundar sig på bristande kapital. Bestämmelserna om aktieslagsenlig omröstning skall fortfarande gälla endast beslut om frivillig likvidation.

4 §. I paragrafen föreslås bli bestämt om de situationer där registermyndigheten, dvs. Patent- och registerstyrelsen förordnar att bolaget skall träda i likvidation eller avregistreras. Detaljerade bestämmelser om avregistrering föreslås ingå i 5 b §. I de fall som avses i bestämmelsen är grunderna för likvidation och avförande ur registret entydiga och framgår av det skriftliga material som

bolaget gett in. I situationer som kräver rättslig bedömning skall beslutet alltså fattas av domstolen med stöd av 4 a §.

Grunderna för förordnande i likvidation eller avförande ur registret skall i huvudsak motsvara gällande lags grunder för förordnande i likvidation. Strävan har dock varit att göra bestämmelserna tydligare än för närvarande.

En ny grund för förordnande om likvidation eller avregistrering är enligt förslaget en i 5 punkten avsedd situation där bolagets eget kapital är mindre än det minimiaktiekapital som föreskrivs i 1 kap. 1 § 3 mom. Registermyndigheten kan på basis av detta förordna om likvidation eller avregistrering i fråga om ett bolag som inte enligt de bestämmelser som gällde före den 1 september 1997 var skyldigt att vid registreringspunkten betala aktiekapitalet i sin helhet och som inte heller senare har erlagt betalningen. Domstolen skall dock med stöd av 4 a § avgöra situationer, i vilka en nedsättning av aktiekapitalet under minimikapitalet grundar sig på den av 6 kap. 1 § 5 mom. följande skyldigheten att sänka aktiekapitalet.

Den andra nya grunden för förordnande om likvidation eller avförande ur registret skall enligt 6 punkten vara att bolagets konkurs på grund av brist på medel med stöd av 15 § 3 mom. i konkursstadgan har förordnats förfalla. Härvid skall registermyndigheten på tjänstens vägnar förordna att bolaget skall träda i likvidation eller avföra det ur registret. Det skall typiskt bli fråga om att avregistrera bolaget, eftersom dylika bolag i praktiken inte har de tillgångar som behövs för genomgående av likvidation. Bolaget vore också som typfall överskuldssatt. Eftersom avregistrering i praktiken vore en automatisk följd av att konkursen förfallit, skall avförandet inte förbindas med några delgivnings- eller kungörelseåtgärder. Till förslaget hänför sig en ikraftträdelsebestämmelse, som gäller bolag vilkas konkurs före denna lags ikraftträdande har förfallit på grund av brist på medel och vilka inte har avförts ur registret.

4 a §. I den nya paragrafen föreslås bli bestämt om de situationer där domstolen förordnar att bolaget skall träda i likvidation eller avregistreras. Domstolen skall avgöra de ärenden som kräver rättslig prövning eller bevisföring. De ärenden som föreslås ankomma på domstolen innehåller endast sådana grunder för förordnande om likvidation

eller avregistrering som utgör grund för förordnande om likvidation enligt gällande lag.

Ett ärende som gäller förordnande om likvidation eller avförande ur registret skall anhängiggöras vid domstolen genom talan. I ärendet skall iakttas sedvanligt rättegångsförfarande i tvistemål. Talan skall föras mot bolaget. Om styrelsen väcker talan mot bolaget t.ex. med stöd av 2 § 2 mom., skall bestämmelserna i 16 kap. 2 § 2 mom. iakttas. Också registermyndigheten skall kunna anhängiggöra ärendet genom talan. De ärenden som behandlas vid domstolen är dock till sin natur sådana att registermyndigheten uppenbarligen inte har behov av att vidta åtgärder i saken.

I talan skall yrkas att bolaget förordnas att träda i likvidation på någon i bestämmelsen avsedd grund, och i talan skall inte separat behöva nämnas möjligheten att avregistrera bolaget.

Enligt momentets 1 punkt skall domstolen förordna att bolaget skall träda i likvidation, om det är fråga om i 3 § avsett missbruk av delägars inflytande. Enligt 2 punkten skall i domstolen behandlas en talan om bolagets försättande i likvidation i en situation där bolaget med stöd av bolagsordningen borde försättas i likvidation, men bolagsstämman inte fattar en sådant beslut. Om bolagsstämman frivilligt skulle fatta det beslut som förutsätts i bolagsordningen, behövs någon domstolsbehandling naturligtvis inte. Enligt 3 punkten skall försättande i likvidation på grund av minskat eget kapital ske vid domstol, om bolaget inte självt fattar ett sådant beslut. Enligt den föreslagna 4 punkten behandlar domstolen även fall där bolaget enligt lag vore skyldigt att nedsätta aktiekapitalet, men så inte sker eller nedsättningen skulle leda till att aktiekapitalet sjunker under det minimiaktiekapital som föreskrivs i lagen om aktiebolag.

Enligt paragrafens 2 mom. skall bolaget svara för rättegångskostnaderna, om domstolen förordnar att bolaget skall träda i likvidation eller avregistreras eller om domstolen annars finner det skäligt att kostnaderna skall ersättas. Utgångspunkterna för regleringen finns i 13 kap. 5 § 4 mom. i gällande lag, men bestämmelsen skall gälla rättegångskostnader, inte enbart delgivnings- och kungörelsekostnader samt expeditiavgifter. Dylika kostnader kan i allmänhet anses ingå i rättegångskostnaderna. Bolagets motparts eventuella ansvar för rättegångskost-

nader skall bestämmas enligt 21 kap. 2 § rättegångsbalken. Enligt bestämmelsen kan en part av särskilda skäl förpliktas att betala motpartens kostnader helt eller delvis.

Det föreslås att i 3 mom. bestäms om domstolens skyldighet att för registrering underrätta registermyndigheten om å ena sidan förordnande att träda i likvidation och om val av likvidatorer och å andra sidan avregistrering. Rättsverkningarna av avregistrering börjar när registeranteckningen görs. Av anmälan om likvidatorer skall framgå likvidatorernas personuppgifter, vilka förutsätts av handelsregisterlagen. Av handelsregisterlagen och lagen om aktiebolag kan härledas registermyndighetens skyldighet att göra anteckning i registret när myndigheten själv har förordnat att bolaget skall träda i likvidation. Bolagets skyldighet att anmäla likvidatorn för registrering följer av handelsregisterlagen.

4 b §. I paragrafen föreslås ingå en bestämmelse om rätten till anhängiggörande. Bestämmelsen gäller anhängiggörande vid både domstolen och registermyndigheten. Bestämmelsen skall inte gälla situationer som avses i 2 och 3 § i detta kapitel. I nämnda paragrafer finns för dessa situationer egna bestämmelser om anhängiggörande. Utgångspunkten för bestämmelsen är att rätten till anhängiggörande tillkommer den som i saken har ett tillräckligt rättsligt intresse. I allmänhet anses den ha ett sådant intresse som påstår detta. I bestämmelsen räknas de instanser upp som i allmänhet har ett sådant intresse.

I bestämmelsen konstateras registermyndighetens initiativrätt. Registermyndigheten kan vara anhängiggörare både i de fall där den själv förordnar att bolaget skall träda i likvidation och i de fall där domstolen förordnar om likvidationen. I fråga om registermyndigheten innebär anhängiggörandet antingen åtgärder som inleds av myndigheten själv eller åtgärder till följd av en anmälan som en utomstående gjort till myndigheten. Registermyndigheten skall dock inte ha undantagslös skyldighet att vidta åtgärder i ärendet, utan myndigheten skall kunna göra saken föremål för prövning. I ärenden som gäller likvidation eller avförande och som behandlas i domstolen skall myndigheten knappast någonsin ha denna skyldighet. Domstolen skall fortfarande inte ha självständig initiativrätt när det gäller att förordna om likvidation.

I gällande lag föreskrivs att bland annat den har rätt att anhängiggöra ett ärende vars rätt kan vara beroende av att bolaget har en funktionsduglig styrelse eller verkställande direktör. Det föreslås att i paragrafen allmänna skall hänvisas till iakttagandet av registreringskyldigheten. Med iakttagande av registreringskyldighet avses registrering av handlingsbehörig styrelse eller av verkställande direktören, men också t.ex. att bolaget på behörigt sätt har registrerat sitt bokslut eller att bolaget har ett aktiekapital som uppfyller minimikraven i lagen.

5 §. Det föreslås att i paragrafen bestäms om förfarandet vid delgivning med bolaget, delägarna och borgenärerna. Bestämmelsen gäller endast förfarande som inletts av domstolen eller en myndighet. Förfarandet iaktas inte när bolagsstämman fattar beslut om att bolaget skall träda i likvidation.

Paragrafens 1 mom. skall gälla ärenden som avgörs av registermyndigheten. Myndigheten skall i de fall som avses i 4 § 1—5 punkten uppmana bolaget att före utsatt dag avhjälpa brister i registeruppgifterna. När myndigheten sätter ut en dag skall den beakta att bolaget åtminstone i de situationer som avses i 4 § 1, 2 och 5 punkten kan bli tvunget att sammankalla bolagsstämman för att kunna avhjälpa brister i registreringen. Uppmaningen kan tillställas bolaget i fri form.

Om uppmaningen inte iaktas, skall registermyndigheten sända en skriftlig uppmaning till bolaget. Det förutsätts inte att mottagningsbevis eller motsvarande används. Av den skriftliga uppmaningen skall framgå att bolaget kan förordnas att träda i likvidation eller avföras ur registret, om uppmaningen inte iaktas. Den sistnämnda uppmaningen skall också publiceras i den officiella tidningen tidigast fyra och senast två månader före den utsatta dagen.

Registermyndigheten skall med iakttagande av god förvaltning och lagen om förvaltningsförfarande sträva efter att också på annat sätt informera om likvidationen och avförandet ur registret. Detta är nödvändigt i synnerhet när åtgärderna avser ett betydande antal bolag. Registermyndigheten skall vid behov reda ut bolagets kontaktuppgifter också ur skattemyndigheternas databaser.

I den publicerade uppmaningen skall aktieägare och borgenärer uppmanas att framföra eventuella anmärkningar skriftligen till registermyndigheten inom utsatt tid. Aktieägarnas

och borgenärernas möjlighet att göra anmärkningar motsvarar gällande rättsläge. Anmärkningarna kan gälla t.ex. att till styrelsen har valts ett tillräckligt antal medlemmar, men bolagets företrädare har försummat att göra behörig anmälan. Efter att ha mottagit en sådan anmärkning kan registermyndigheten t.ex. skjuta upp fortsättningen av förfarandet för att ge bolaget en möjlighet att göra anmälan. Utöver anmärkning kan aktieägarna och borgenärerna påta sig ansvaret för likvidationskostnaderna.

I momentet har för tydlighetens skull tagits in ett omnämnande av att myndigheten kan avgöra ärendet trots att det inte kan visas att bolaget skulle ha tagit emot uppmaningen.

Om bolagets konkurs har förfallit på grund av brist på medel, skall bolaget i allmänhet avregistreras utan delgivnings- eller kungörelseförfarande.

I 2 mom. föreslås ingå bestämmelser om förfarandet vid domstolen. Eftersom det föreslås att sedvanligt rättegångsförfarande i tvistemål skall iaktas i de fall som avses i 4 a §, behövs inte särskilda bestämmelser om delgivning till bolaget.

Det är domstolens sak att bedöma om kungörelse skall utfärdas till aktieägarna och borgenärerna i ett ärende som gäller förordnande om likvidation eller avförande ur registret. Kungörelse behövs i synnerhet när det kan misstänkas att bolagets aktieägare inte är medvetna om risken för likvidation eller att borgenärernas rättigheter riskeras. En borgenär eller aktieägare kan vara villig att påta sig ansvaret för likvidationskostnaderna i en situation där bolaget eljest skulle avregistreras. För att göra detta möjligt skall kungörelse i allmänhet utfärdas i nämnda situationer. Det skall också bli beroende av domstolens prövning om i vilket skede av förfarandet kungörelsen utfärdas. Den kan utfärdas t.ex. först efter det stämningen har besvarats, varvid domstolen skulle ha bättre uppfattning om behovet att höra andra parter. Om kändens yrkande är klart grundlöst, kan ärendet med stöd av bestämmelserna i 5 kap. rättegångsbalken avgöras före huvudförhandlingen. I ett dylikt fall skulle det inte finnas behov av kungörelse. Kungörelse kan störa bolagets verksamhet, om domstolsförfarandet har anhängiggjorts i osakligt syfte. Om en sådan avsikt är uppenbar, skall kungörelse i allmänhet inte utfärdas.

I 3 mom. bestäms enligt förslaget om registrering av den uppmaning som riktats till aktieägarna och borgenärerna. Registermyndigheten skall göra registeranteckningen på tjänstens vägnar. Om domstolen har gett en uppmaning som avses i 2 mom. skall den anmäla saken till registermyndigheten för registrering.

5 a §. I paragrafen skall enligt förslaget bestämmas om registermyndighetens och domstolens skyldighet att förordna att ett bolag skall träda i likvidation, om det inte innan ärendet har avgjorts har visats att det inte längre finns någon grund för det. Av bestämmelsen framgår den i gällande rätt omfattande ståndpunkten enligt vilken bolaget har möjlighet att avhjälpa t.ex. en brist i registeranteckningen ända tills ärendet avgörs.

5 b §. I paragrafen föreslås bli bestämt om registermyndighetens och domstolens skyldighet att avregistrera bolaget i det fall att bolagets tillgångar inte förslår till att täcka kostnaderna för inledande av likvidation, och ingen påtar sig ansvaret för kostnaderna. Bolaget skall avföras ur registret också när man inte får uppgifter om beloppet av bolagets tillgångar. Härvid är det typiskt fråga om bolag som inte har kunnat anträffas. Registermyndigheten och domstolen kan i allmänhet konstatera att tillgångarna är tillräckliga genom att det finns personer som samtycker till att bli likvidatorer. Om sådana inte kan uppådas, kan man sluta sig till att bolagets tillgångar inte förslår till täckande av kostnaderna.

Om någon annan instans än bolaget, vanligen en borgenär är villig att svara för likvidationskostnaderna, skall bolaget förordnas att träda i likvidation trots bristande medel. Till denna del skall i mån av möjlighet iaktas de principer som har utformats vid konkursförfarandet när en eller flera borgenärer påtar sig ansvaret för kostnaderna för förfarandet. En förbindelse att påta sig ansvaret skall i enlighet med detta tillställas registermyndigheten innan beslutet fattas. I motsvarighet till konkursförfarandet bör det anses att förbindelsen skall vara ovillkorlig. Den får t.ex. inte vara knuten till valet av en angiven likvidator. Ingenting hindrar naturligtvis domstolen eller registermyndigheten från att utse just den person som önskats av den som svarar för kostnaderna. Förbindelsen har i konkursförfaranden ansetts vara ovillkorlig till sitt belopp, dvs. den skall täcka alla kostnader. I fråga om konkurs har det

ansetts att domstolen lämnar utan avseende ett meddelande om påtagande av ansvar för kostnader, om den som lämnat meddelandet har konstaterats vara medellös. Samma princip kan iaktas vid likvidation.

Om den rättsliga ställningen för ett bolag som avregistrerats föreslås detaljerade bestämmelser ingå i 18 b §.

6 §. Det föreslås att i mom. preciseras i fråga om val av likvidator så att däri beaktas registermyndighetens möjlighet att förordna att bolaget skall träda i likvidation. Det föreslås dessutom att till momentet skall överföras den bestämmelse i 2 mom. enligt vilken på likvidatorer allmänt taget tillämpas det som bestäms om styrelse och styrelsemedlemmar.

I 2 mom. föreslås ingå bestämmelser om situationer där ett bolag som är föremål för likvidation inte har behöriga likvidatorer. I en sådan situation skall registermyndigheten utse likvidatorerna. Registermyndighetens kompetens skall också gälla situationer där domstolen ursprungligen har förordnat att bolaget skall träda i likvidation. Ansökan kan göras av vem som helst vars rätt är beroende av att bolaget har en företrädare. I bestämmelsen skall närmast konstateras omfattningen av dem som har rätt att göra ansökan, och registermyndigheten skall i allmänhet inte behöva reda ut om sökanden har ett sådant intresse i ärendet. Registermyndigheten skall kunna förordna likvidatorer även på eget initiativ, eftersom myndigheten kan anses ha intresse av att bolaget har sådana likvidatorer som sig bör. I momentet skall dessutom bestämmas om registermyndighetens möjlighet att förordna om att bolaget skall avregistreras, om det när likvidatorerna förordnas framgår att bolaget inte har tillgångar för betalning av utredningskostnaderna, och ingen annan påtar sig ansvaret för likvidationskostnaderna.

7 a §. Det föreslås att i paragrafen i oförändrad form tas in den i 6 § 3 mom. ingående bestämmelsen om revisorernas ställning.

8 §. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nyt 3 mom., i vilket skall föreskrivas ett undantag från skyldigheten att upprätta och fastställa bokslut omedelbart efter det bolaget har försatts i likvidation.

I momentet föreslås bli bestämt att bolagsstämman, samtidigt som den beslutar om att bolaget skall träda i likvidation, också kan besluta att ett bokslut som avses i 1 mom. inte upprättas. Ett sådant beslut kan också

fattas efter den bolagsstämma som beslutat om likvidation. Behovet av att upprätta bokslut hänför sig närmast till utredandet av bolagets tillgångar och skulder samt bedömning av den tidigare ledningens åtgärder. Ett bokslut kan vara onödigt i synnerhet i små bolag, där beslutet om försättande i likvidation fattas vid samma bolagsstämma där bokslutet för den föregående räkenskapsperioden fastställs. Härvid föreligger det vanligen inte någon oklarhet om bolagets ekonomiska ställning och om hur den har utvecklats under tiden efter den period som täcks av bokslutet. I små bolag där delägarna arbetar i bolagets ledning saknar ansvarsfrågorna betydelse. Behovet av bokslut är diskutabelt i synnerhet när bolaget efter utgången av föregående räkenskapsperiod inte alls har idkat rörelse.

Det föreslås att till momentet fogas en bestämmelse enligt vilken en likvidator trots bolagsstämmans beslut kunde förplikta styrelsen och verkställande direktören att upprätta bokslut. Utredandet av bolagets tillgångar och skulder kan förutsätta att bokslut upprättas för den tid före inledandet av likvidationen för vilken bokslut inte ännu har upprättats. Yrkande att bokslut skall uppgöras borde framställas omedelbart efter att likvidationsförfarandet har inletts, eftersom styrelsens och verkställande direktörens uppgifter upphör när likvidationsförfarandet inleds. Också styrelsens och verkställande direktörens möjlighet att upprätta ett bokslut på behörigt sätt försvagas med tiden. Åsidosättandet av skyldigheten att på begäran av likvidatorn upprätta bokslut motsvarar till sina påföljder åsidosättandet av en förpliktelse som följer direkt av 1 mom.

9 §. Det föreslås att i paragrafen bestäms att likvidatorerna skall göra registeranmälan om likvidation endast när beslutet om likvidation har fattats av bolagsstämman. Enligt förslaget till 4 a § skall domstolen på tjänstens vägnar göra anmälan till registermyndigheten om förordnande om likvidation och om likvidatorerna. När registermyndigheten förordnar att bolaget skall träda i likvidation gör den registeranmälan på eget initiativ.

Det föreslås att bestämmelserna om offentlig stämning överförs till 9 a §.

9 a §. I paragrafen skall bestämmas om utfärdande av offentlig stämning på bolagets borgenärer. På offentlig stämning skall tillämpas bestämmelserna i förordningen om preskription i fordringsmål och om offentlig

stämmning på borgenärer. I paragrafens 2 mom. skall dock föreskrivas om undantag beträffande behörig myndighet, frister och avsändaren av meddelanden till kända borgenärer. Innehållet i kungörelsen och meddelandet till kända borgenärer samt rättssverkingarna skall bestämmas enligt nämnda, s.k. preskriptionsförordning.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att stämning skall utfärdas av registermyndigheten i stället för domstolen, dvs. av Patent- och registerstyrelsen, och en fordran skall anmälas skriftligen till registermyndigheten. Eftersom förfarandet föreslås vara skriftligt föreslås att i stället för ordet inställeldag i förordningen skall användas orden utsatt dag. Det som någon annanstans, t.ex. i nämnda förordning eller i detta kapitel 12 § bestäms om inställeldag skall gälla utsatt dag. En kungörelse som hänför sig till offentlig stämning skall publiceras i den officiella tidningen endast en gång, en månad före den av registermyndigheten utsatta dagen. Registermyndigheten skall utan dröjsmål efter den utsatta dagen meddela likvidatorerna de borgenärer som anmält sig till myndigheten.

I momentet skall föreskrivas om skyldighet för likvidatorerna att delge bolagets kända borgenärer stämningen. Uppgift om stämningen borde delges minst tre veckor före den utsatta dagen. Det skall vidare bestämmas att registermyndigheten på tjänstens vägnar gör registeranteckning om utfärdande av stämning.

12 §. Det föreslås att i 1 mom. tas in ett omnämnande av likvidatorns rätt att ge en aktieägare förskott på dennes skiftesandel. En förutsättning för förskott är att likvidatorn får en mot förskottet svarande betryggande säkerhet. Säkerhetens storlek skall inte ha samband med beloppet av bolagets skulder utan med det förskott som erhållits. Det skall vara möjligt att ge förskott också före utsatt dag. Förskott skulle typiskt ges i situationer där det finns endast en delägare. Om förskott ges i ett bolag med flera delägare, skall man naturligtvis iakttja jämlikhetsprincipen.

15 §. Paragrafen föreslås bli upphävd på de grunder som framförs i avsnitt 1.2.

16 §. I det nya 2 mom. föreslås bli bestämt att ett bolag som avregistrerats skall förordnas att träda i likvidation, om det finns behov av likvidationsåtgärder. Behovet skulle typiskt grunda sig på att för bolaget yppas nya tillgångar vilka möjliggör likvida-

tion. Också bolagets aktieägare kan i vissa situationer ha behov av att försätta bolaget i likvidation t.ex. för att bolagsstämman i likvidationen fortsätter sin verksamhet. Bestämmelsen är till sitt innehåll av samma slag som gällande 18 § 2 mom. Likvidationsförfarandet skall i ett sådant fall genomföras i sin helhet. Enligt den föreslagna bestämmelsen fattar registermyndigheten beslutet om försättande i likvidation. Detta skall gälla också de fall där bolaget ursprungligen har avförts ur registret genom domstolens försorg. Registermyndighetens prövningsrätt i dessa situationer skall i allmänhet begränsa sig till frågan om huruvida bolaget har tillgångar som förslår till slutförande av likvidationsförfarandet.

Det föreslås att i det nya 3 mom. skall bestämmas att i 1 mom. avsedd fortsatt likvidation eller i 2 mom. avsedd likvidation inte inleds, om bolaget inte har tillräckliga tillgångar för att slutföra likvidationen och ingen påtar sig ansvaret för kostnaderna.

Nedan i 19 § föreslås bli bestämt om förfarandet när nya tillgångar yppar sig för bolaget efter avslutad konkurs.

18 §. Enligt förslaget skall i paragrafen bestämmas om vem som företräder ett avregistrerat bolag i de sällsynta situationer där delägarna anser att en sådan representant behövs. Paragrafens bestämmelser skall inte förplikta att välja en där avsedd företrädare. Behovet av företrädare är rätt begränsat av den anledningen att ett ur registret avfört bolag på grund av de bestämmelser som föreslås i 18 b § kan företa rättshandlingar endast i få situationer. En företrädare skall kunna väljas närmast för att betala bolagets kända skulder. Det kan vara ändamålsenligt att utse en särskild företrädare också när bolaget har sådan egendom som förutsätter åtgärder för bevarande av dess värde.

Angående den i paragrafen avsedda företrädaren skall i tillämpliga delar gälla bestämmelserna om likvidator. Beträffande dem iaktas å sin sida vad som bestäms om styrelsemedlemmar. Om det finns endast en företrädare, skall denna ha rätt att ensam handla för bolagets räkning. Om man i bolaget av någon anledning ville välja flera företrädare, skall i fråga om deras beslutsfattande iaktas principerna för beslutsfattandet i styrelsen på motsvarande sätt som i bolag med flera likvidatorer. I den juridiska litteraturen har det ansetts att likvidatorernas behörighet att handla för bolagets räkning är

mera begränsad än styrelsemedlemmarnas. En i denna paragraf avsedd företrädare behörighet att handla för bolagets räkning skall på grund av vad som bestäms i 18 b § vara avsevärt mera begränsad än likvidatorernas behörighet.

Det föreslås att i 1 mom. skall bestämmas att företrädaren skall väljas vid aktieägarnas stämma. På detta möte skall i tillämpliga delar tillämpas bestämmelserna om bolagsstämma. Aktieägarnas stämma skall motsvara den aktieägarnas stämma om vilken bestäms i 14 kap. 17 §, som innehåller bestämmelser om fusion.

Om bolaget inte har en företrädare, skall enligt 2 mom. bestämmelserna i 11 kap. 7 § rättegångsbalken tillämpas när stämningar och andra meddelanden delges bolaget.

18 b §. Det föreslås att i paragrafen skall ingå bestämmelser om den rättsliga ställningen för bolag som avförts ur registret och upplösta bolag. Det skall härvid inte i egentlig mening vara fråga om ett bolag, utan om något slags sammanslutning, vars rättshandlingsförmåga är begränsad. Ett avregistrerat bolag och ett upplöst bolag kan dock ha förmögenhet. Ett avregistrerat bolag kan också ha skulder. Ett upplöst bolag torde kunna ha skuld endast i synnerligen exceptionella situationer. Avregistrering skall också innebära att det skydd för firma som grundar sig på registreringen går förlorat.

I 1 mom. skall bestämmas att ett bolag som avregistrerats eller upplösts efter likvidation inte kan förvärva rättigheter eller ingå förbindelser. De som handlar för ett sådant bolags räkning svarar för de förpliktelser som ingåtts för bolaget räkning tillsammans med de personer som beslutat om dessa åtgärder. Bestämmelserna motsvarar till denna del bestämmelserna i 2 kap. 14 § om ett registrerat bolags rättshandlingsförmåga och agerande för ett sådant bolags räkning. I övrigt avviker avregistrerade bolag och upplösta bolag från under bildning varande bolag. Avförande ur registret inverkar t.ex. inte på innehavet av bolagets egendom, medan åter egendom som i det skede då bolaget bildas har förvärvats för bolagets räkning övergår till bolaget först vid registreringen. Bolaget kan anses bibehålla sin status som juridisk person trots avregistrering.

Enligt momentet kan bolagets företrädare dock vidta åtgärder för inledande av likvidation och försättande av bolaget i konkurs. Företrädarna för ett avregistrerat bolag skall

dessutom med stöd av 2 mom. kunna betala bolagets kända skulder och vidta åtgärder för bevarande av bolagets egendoms värde. Företrädaren skall inte var personligt ansvarig för dessa åtgärder. Om det är fråga om ett avregistrerat bolag, skall som bolagets företrädare anses de företrädare som valts med stöd av 18 §. Om det är fråga om ett upplöst bolag skall som bolagets företrädare anses likvidatorn. Avsikten är inte att med bestämmelsen begränsa andra personers möjligheter att få likvidation inledd med stöd av 16 §.

I 1 mom. skall också bestämmas att motparten i ett avtal med det avregistrerade eller upplösta bolaget kan frånträda avtalet, om han inte kände till att bolaget har avregistrerats eller upplösts. Avtalsparten är skyldig att handla rätt snabbt efter att ha fått denna uppgift. Bestämmelsen överensstämmer till sina principer med bestämmelserna i 2 kap. 14 § 3 mom.

I 2 mom. föreslås ingå bestämmelser om de åtgärder som företrädaren för ett avregistrerat bolag kan vidta för bolagets räkning. Enligt momentet skall företrädaren kunna betala bolagets skuld. Om bolaget inte skulle ha någon företrädare, kunde borgenären uppnå sina rättigheter genom utsökning eller konkurs eller genom att påta sig ansvar för likvidationskostnaderna. Företrädaren för bolaget skall också kunna vidta åtgärder som är nödvändiga för bevarande av bolagets egendom. Bestämmelsen skall tolkas mycket restriktivt, eftersom huvudregeln är att ett bolag som avförts ur registret inte har rättslig handlingsförmåga. I momentet skall fortfarande för tydlighetens skull föreskrivas att företagsinteckningslagens (634/1984) bestämmelser skall iaktas i fråga om företagsinteckning. Avregistrering som sker med stöd av 4 och 4 a § avviker i fråga om avlyftande av företagsinteckning från i 24 § handelsregisterlagen avsedd avregistrering som grundar sig på passivitet. Det föreslås att en specialbestämmelse om det förstnämnda tas in i 27 § 2 mom. företagsinteckningslagen.

Det föreslås att i 3 mom. skall bestämmas att ett avregistrerat bolags tillgångar inte skall kunna delas ut till aktieägarna utan likvidation. Momentet skall dock innehålla ett undantag, enligt vilket bolagets tillgångar fem år efter avregistreringen kan delas ut till aktieägarna, om bolaget då inte har kända skulder och om tillgångarna inte överstiger

8000 euro. Bestämmelsens ordalydelse motsvarar ordalydelsen i 12 § 2 mom. Till aktieägarna skall delas ut tillgångar enligt vad de med stöd av lag och bolagsordningen är berättigade att få. Om det senare skulle visa sig att bolaget har haft skulder, svarar aktieägarna med sina skiftesandelar för betalningen av en sådan skuld. Skiftet har inte preklusionseffekt.

19 §. Det föreslås att till paragrafen skall fogas ett nytt 4 mom. I momentet skall föreskrivas om de situationer där bolaget får tillgångar efter det konkursen avslutats. En konkurs slutar i vanliga fall antingen med slutredovisning eller med att den förfaller i avsaknad av tillgångar. Bestämmelsen skall tillämpas endast i det förstnämnda fallet, eftersom bolaget i det sistnämnda fallet avförs ur registret, och bolaget enligt 16 § 2 mom. måste inleda likvidation då nya tillgångar yppas. Bolaget bedöms då som ett avregistrerat bolag.

Om det framkommer nya tillgångar, fortsätts konkursförbandet. I den juridiska litteraturen har det ansetts att den tidigare boförvaltningen i ett sådant fall är berättigad och skyldig att fortsätta sin verksamhet och att domstolen vid behov kan utse nya boförvaltare (konkursstadgans 51 §). Om för bolaget också efter det alla fordringar betalats återstår tillgångar, föreslås det att man skall förfara så som föreskrivs i 3 mom. Momentets procedurbestämmelser lämpar sig för situationen, även om momentet egentligen gäller situationer där nya tillgångar yppas innan slutredovisningen upprättas. I en dylik situation skall bolagets styrelse således sammankalla bolagsstämman för att besluta om bolagets verksamhet skall fortsättas, eller om bolagets skall försättas i likvidation. Om bolaget befann sig i likvidation när det försattes i konkurs, skall man förfara i enlighet med 16 §. Av sistnämnda paragraf blir i första hand 1 mom. tillämpligt, men också bestämmelsen om ringa medel i 3 mom. blir tillämplig.

Ikraftträdande

Det föreslås att i lagen tas in en ikraftträdelsebestämmelse enligt vilken ett vid denna lags ikraftträdande i handelsregistret antecknat bolag vars konkurs har förfallit i avsaknad av tillgångar kan avregistreras på bolagets begäran. En förutsättning för avförandet är att bolaget inte idkar rörelse och att bola-

gets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna eller uppgift om tillgångarnas storlek inte kan fås och en aktieägare, borgenär eller någon annan inte meddelar att han påtar sig ansvaret för likvidationskostnaderna. Bestämmelsen skall motsvara registermyndighetens nuvarande praxis. Overksamma bolag beträffande vilka konkursen har förfallit, avförs ur registret på grund av att bokslut inte har lämnats in.

1.2. Lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon

1 §. Det föreslås att till lagens 1 § fogas ett nytt 4 mom. Enligt momentet skall konkursombudsmannen av särskild orsak besluta att staten svarar för likvidationskostnaderna. Förfarandet skall kunna tillämpas i situationer där bolaget inte har tillräckligt med tillgångar för att slutföra likvidationen, eller uppgift inte får om tillgångarnas storlek. En särskild orsak att påta sig ansvaret för kostnaderna vore en allvarlig misstanke eller vetskap om att man har förfarit lagstridigt i bolaget. Ur konkursombudsmannens synvinkel kan en betydande lagstridighet sammanhånga med t.ex. ett sådant förfarande till följd av vilket någon som hör till bolagets ledning kunde meddelas näringsförbud. En särskild orsak kan även ha samband med olaglig utdelning av medel som strider mot vanliga borgenärers och skattemyndigheternas intressen.

Om staten har påtagit sig ansvaret för likvidationskostnaderna, skall konkursombudsmannen kunna besluta att i fråga om bolagets verksamhet skall uppgöras en utredning som motsvarar den utredning som avses i 50 b § 1 mom. konkursstadgan (31/1868). Konkursombudsmannen skall bestämma närmareom utredningens innehåll. I utredningen skall man fästa avseende vid åtminstone hur bolagets bokföring har skötts, har bulvaner använts i bolagets verksamhet, förutsättningarna för näringsförbud samt behovet av att granska gäldenärens verksamhet och räkenskaper.

1.3. Företagsinteckningslagen

27 §. *Avförande av företagsinteckning ur registret.* Det föreslås att i 2 mom. tas in en bestämmelse enligt vilken registermyndigheten kan avföra en registeranteckning som gäller företagsinteckning sedan tio år förflutit från det bolaget har avregistrerats enligt 13 kap. 5 b § lagen om aktiebolag. En avregistrering av bolaget skall således inte på det sätt som avses i 1 mom. omedelbart leda till att företagsinteckningen avförs. Den föreslagna bestämmelsen skall innebära att de frister som iakttas när företagsinteckningar avförs ur registret i praktiken skall motsvara varandra i situationer enligt både 24 § handelsregisterlagen och 13 kap. 5 b § lagen om aktiebolag.

1.4. Lagen om bostadsaktiebolag

3 §. *Tillämpning av lagen om aktiebolag.* Det föreslås att i paragrafens 1 mom. 7 punkt görs ändringar som motsvarar de ändringar som föreslagits bli gjorda i 13 kap. lagen om aktiebolag. I punkten skall bestämmas att 13 kap. 1 a § 1 mom., vari bestäms om beslutsordningen för likvidationsbeslut vid bolagsstämman, inte skall tillämpas i bostadsaktiebolag. I 45 § lagen om bostadsaktiebolag bestäms om majoritet vid försättande i likvidation. Till punkten skall för tydlighetens skull fogas ett omnämnande av att 13 kap. 18 a § i lagen om aktiebolag, vilken hänför sig till företagssanering, inte tillämpas i bostadsaktiebolag. Detta beror på att ett bostadsaktiebolag inte kan vara föremål för företagssanering.

2. Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt efter att riksdagen har antagit dem.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om aktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen den 29 september 1978 om aktiebolag (734/1978) 13 kap. 15 §, sådan den lyder i lag 145/1997,

ändras 2 kap. 2 § 2 mom. 4 punkten, 3 § 1 mom. 4 punkten, 8 kap. 1 § 3 mom., rubriken för 13 kap. och mellanrubriken före 1 §, 1, 4—6 och 9 § samt 12 § 1 mom. och 18 §, av dessa lagrum 8 kap. 1 § 3 mom. och rubriken för 13 kap. sådana de lyder i lag 48/1993, 1 § sådan den lyder i nämnda lag 145/1997, 13 kap. 4 § sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag samt 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 687/1983, samt fogas till 2 kap. en ny 2 a § och till 9 kap. en ny 1 a §, till 13 kap. en ny 1 a, 4 a, 4 b, 5 a, 5 b och 7 a §, till 8 §, sådan den lyder i nämnda lag 145/1997, ett nytt 3 mom., till kapitlet en ny 9 a §, till 16 § ett nytt 2 och 3 mom., till kapitlet en ny 18 b § och till 19 § ett nytt 4 mom. som följer:

2 kap.

Aktiebolags bildande

2 §

Stiftelseurkunden skall innehålla ett förslag till bolagsordning, och i den skall anges

4) tiden och sättet för kallelse till konstituerande stämma, om inte stämman enligt 7 § 2 mom. skall hållas utan kallelse eller om inte bolaget i enlighet med 2 a § bildas utan konstituerande stämma, samt

2 a §

Ett bolag kan bildas utan konstituerande stämma, om stiftarna tecknar samtliga aktier i bolaget. I detta fall skall i stiftelseurkunden utöver de uppgifter som avses i 2 § nämnas att en särskild konstituerande stämma inte hålls samt nämnas namnen på de personer som valts i enlighet med bolagsordningen.

3 §

I bolagsordningen skall anges:

4) aktiekapitalet eller, om detta kan ned sättas eller ökas utan ändring av bolagsord-

ningen, minimikapitalet och maximikapitalet;

8 kap.

Bolagets ledning

1 §

I bolagsordningen kan bestämmas att styrelsemedlemmarnas mandattid är tidsbunden eller fortgår tills vidare. Mandattiden utgår när den bolagsstämma som beslutar om val av ny medlem avslutas, om inte något annat bestäms i bolagsordningen eller beslutas vid valet av ny medlem.

9 kap.

Bolagsstämma

1 a §

Utän hinder av bestämmelserna i 1 § 1 mom. kan aktieägarna utan att hålla bolagsstämma enhälligt besluta om en angelägenhet som ankommer på bolagsstämman. Beslutet skall fattas skriftligen och dateras samt undertecknas. Om det finns flera än en aktieägare, skall minst två aktieägare under-

teckna beslutet. På det skriftliga beslutet tillämpas i övrigt bestämmelserna om bolagsstämmaprotokoll.

13 kap.

Likvidation, upplösning, avregistrering och sanering

Trädande i likvidation samt avregistrering

1 §

Beslut om att ett aktiebolag skall träda i likvidation fattas av bolagsstämman. Registermyndigheten och en domstol kan förordna att bolaget skall träda i likvidation eller avregistreras i de situationer som avses nedan i 4 och 4 a §.

1 a §

Om bolaget skall träda i likvidation med stöd av denna lag eller bolagsordningen, skall beslutet fattas enligt 9 kap. 13 § (*tvångslikvidation*). I annat fall skall beslutet om likvidation fattas enligt 9 kap. 14 §. Finns det i bolaget aktier av olika slag som medför rösträtt, krävs det för beslutet dessutom att beslutet har biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de vid stämman företrädda aktierna inom varje aktieslag (*frivillig likvidation*).

Likvidationen börjar då beslut om den har fattats, om inte bolagsstämman bestämmer en senare dag för när likvidationen börjar. Tvångslikvidation börjar dock omedelbart efter det att beslutet därom har fattats.

I kallelsen till den bolagsstämma som skall behandla frågan om likvidation skall det huvudsakliga innehållet i förslaget till beslut anges. Förslaget jämte bilagor skall på bolagets huvudkontor hållas tillgängligt för aktieägarna i minst en vecka före bolagsstämman och omedelbart sändas till de aktieägare som ber om det samt läggas fram vid bolagsstämman. När det är fråga om frivillig likvidation skall kallelsen utfärdas senast en månad före bolagsstämman eller den i 9 kap. 1 § 2 mom. avsedda sista anmälningsdagen, om inte en längre tid har bestämts i bolagsordningen.

4 §

Registermyndigheten skall förordna att aktiebolaget skall träda i likvidation eller avregistreras om

1) bolaget saknar i registret införd behörig styrelse,

2) bolaget saknar i registret införd, i denna lag eller i bolagsordningen förutsatt verkställande direktör,

3) bolaget saknar i registret införd företrädare som avses i 6 § lagen angående rätt att idka näring (122/1919),

4) bolaget trots registermyndighetens uppmaning inte har anmält sina bokslutshandlingar för registrering enligt 11 kap. 14 § inom ett år från utgången av räkenskapsperioden,

5) bolagets aktiekapital är mindre än det minimiaktiekapital som föreskrivs i 1 kap. 1 § 3 mom., eller

6) bolaget har försatts i konkurs som har förfallit på grund av brist på medel.

4 a §

Domstolen skall med anledning av talan mot ett aktiebolag förordna att aktiebolaget skall träda i likvidation eller avregistreras om

1) det är fråga om i 3 § avsett missbruk av aktieägars inflytande,

2) bolaget enligt en bestämmelse i bolagsordningen skall träda i likvidation, men bolagsstämman inte har fattat ett sådant beslut,

3) bolaget på grund av att det egna kapitalet har minskat på det sätt som avses i 2 § skall träda i likvidation, men bolagsstämman inte fattar ett sådant beslut, eller

4) bolaget inte i en situation som avses i 6 kap. 1 § 5 mom. nedsätter aktiekapitalet eller om bolagets aktiekapital efter nedsättningen är mindre än det minimikapital som anges i 1 kap. 1 § 3 mom.

Bolaget skall ersätta motpartens rättegångskostnader, om det förordnas att bolaget skall träda i likvidation eller avregistreras eller om domstolen annars finner det skäligt.

Domstolen skall på tjänstens vägnar för registrering underrätta registermyndigheten om förordnande att träda i likvidation och om valet av likvidatorer eller om avregistrering.

4 b §

Initiativet till likvidation eller avregistrering kan, om inte något annat bestäms om saken på annat ställe i detta kapitel, tas av styrelsen, en styrelsemedlem, verkställande direktören, en revisor, aktieägare, borgenär eller någon annan vars rätt kan vara beroen-

de av att registrering eller förordnande om likvidation sker på behörigt sätt. Registermyndigheten kan ta upp saken till behandling på eget initiativ samt av särskilda skäl anhängiggöra ärendet vid domstol.

5 §

I de situationer som avses i 4 § 1—5 punkten skall registermyndigheten på lämpligt sätt uppmana bolaget att avhjälpa bristerna i de uppgifter som antecknats i registret. Om bristerna inte avhjälpas, skall uppmaningen sändas skriftligen till bolaget. Av uppmaningen skall framgå att det kan förordnas att bolaget skall träda i likvidation eller avregistreras, om inte bristerna avhjälpas inom utsatt tid. Uppmaningen skall publiceras i den officiella tidningen tidigast fyra och senast två månader före utsatt dag. Samtidigt skall de aktieägare och borgenärer som önskar göra anmärkningar om förordnandet om likvidation eller avregistrering uppmanas att göra det skriftligen inom utsatt tid. Ärendet kan avgöras trots att det inte kan visas att bolaget skulle ha tagit emot uppmaningen.

Om domstolen anser det nödvändigt, skall den i de situationer som avses i 4 a § uppmana de aktieägare och borgenärer som önskar göra anmärkningar om förordnandet om likvidation eller avregistrering att infinna sig vid domstolen på utsatt dag. Uppmaningen skall publiceras i den officiella tidningen tidigast fyra och senast två månader före utsatt dag.

Registermyndigheten skall i registret göra en anteckning om den i 1 mom. avsedda uppmaning som publiceras. Domstolen skall för registrering tillstålla registermyndigheten uppgift om den uppmaning som avses i 2 mom.

5 a §

Registermyndigheten skall i de fall som avses i 4 § och domstolen i de fall som avses i 4 a § förordna att bolaget skall träda i likvidation, om det inte innan ärendet avgörs visas att det inte längre finns någon grund för likvidation.

5 b §

Om bolagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna, eller om uppgift inte kan fås om tillgångarnas storlek,

och en aktieägare, borgenär eller någon annan inte meddelar att han påtar sig ansvaret för likvidationskostnaderna, skall registermyndigheten eller domstolen i stället för förordnande om likvidation besluta att avregistrera bolaget.

6 §

När bolagsstämman, registermyndigheten eller domstolen fattar beslut om likvidation, skall samtidigt utses en eller flera likvidatorer i stället för styrelsen, verkställande direktören och ett eventuellt förvaltningsråd. Det som i denna lag bestäms om styrelse och styrelsemedlemmar gäller i tillämpliga delar likvidatorerna, om inte något annat följer av detta kapitel.

Saknar ett bolag som trätt i likvidation i registret införda behöriga likvidatorer, skall registermyndigheten förordna likvidatorer. Förordnande kan sökas av den vars rätt kan vara beroende av att bolaget har en företrädare. Om bolagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna, eller om uppgift inte kan fås om tillgångarnas storlek, och en aktieägare, borgenär eller någon annan inte meddelar att han påtar sig ansvaret för likvidationskostnaderna, skall registermyndigheten i stället för att förordna en likvidator besluta att avregistrera bolaget.

7 a §

Revisorernas uppdrag upphör inte när bolaget träder i likvidation. Bestämmelserna i 10 kap. skall i tillämpliga delar iaktas under likvidationen. Revisionsberättelsen skall dessutom innehålla ett uttalande om hurvida likvidationen enligt revisorernas mening har fördröjts onödigt.

8 §

När bolagsstämman beslutar att bolaget skall träda i frivillig likvidation kan den fatta beslut om att det bokslut som avses i 1 mom. inte skall upprättas. Beslutet kan fattas även efter det bolaget har trätt i likvidation. Likvidatorerna kan trots bolagsstämmans beslut förplikta styrelsen och verkställande direktören att upprätta bokslut.

9 §

När bolagsstämman har fattat beslut om likvidation skall likvidatorerna utan dröjsmål för registrering göra anmälan om likvidationsbeslutet och valet av likvidatorer.

9 a §

Likvidatorerna skall söka offentlig stämning på bolagets borgenärer. Angående offentlig stämning gäller bestämmelserna i förordningen om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer (32/1868), om inte något annat följer av 2 mom.

Offentlig stämning skall sökas hos registermyndigheten. I stämningen skall borgenärerna uppmanas att skriftligen meddela sina fordringar till registermyndigheten senast den dag som myndigheten sätter ut. Det som i denna eller någon annan lag bestäms om inställelседag gäller nämnda utsatta dag. Stämningen skall publiceras i den officiella tidningen senast en månad före den utsatta dagen. Likvidatorerna skall senast tre veckor före den utsatta dagen sända ett skriftligt meddelande om kungörelsen till bolagets kända borgenärer. Registermyndigheten skall utan dröjsmål efter den utsatta dagen underätta likvidatorerna om de fordringar som meddelats myndigheten. Registermyndigheten antecknar på tjänstens vägnar i registret att stämning har utfärdats.

12 §

När den i den offentliga stämningen på bolagets borgenärer utsatta inställelседagen är förbi skall likvidatorerna, sedan alla kända skulder blivit betalda, skifta bolagets tillgångar. Om en skuld är tvistig eller inte har förfallit till betalning eller av någon annan orsak inte kan betalas, skall behövliga medel innehållas och återstoden skiftas. En aktieägare kan mot betryggande säkerhet få förskott på sin skiftesandel.

16 §

Om det efter avregistreringen av bolaget behövs likvidationsåtgärder, skall registermyndigheten på ansökan av den vars rätt saken gäller förordna att bolaget skall träda i likvidation.

Likvidationen fortsätts dock inte i det fall som avses i 1 mom., och bolaget förordnas inte träda i likvidation i det fall som avses i 2 mom., om bolagets tillgångar inte förslår till täckande av likvidationskostnaderna eller uppgift inte fås om tillgångarnas storlek och en aktieägare, borgenär eller någon annan inte meddelar att han påtar sig ansvaret för likvidationskostnaderna.

18 §

Ett avregistrerat bolag företräds vid behov av en eller flera företrädare, som väljs och avskedas av aktieägarna. Om företrädnarnas behörighet att handla för bolagets räkning bestäms i 18 b §. På företrädnarna tillämpas i övrigt i tillämpliga delar bestämmelserna om likvidatorer. Företrädnarna väljs vid aktieägarnas stämma, på vilken tillämpas bestämmelserna om bolagstämma.

Om ett avregistrerat bolag inte har någon företrädare, tillämpas på stämning och annan delgivning bestämmelserna i 11 kap. 7 § rättegångsbalken.

18 b §

Ett avregistrerat eller upplöst bolag kan inte efter avregistreringen eller upplösningen förvärva rättigheter eller ingå förbindelser. För åtgärder som efter avregistreringen eller upplösningen vidtagits för bolagets räkning svarar de som deltagit i åtgärden eller beslutat om den. Bolagets företrädare kan dock vidta åtgärder för inledande av likvidationsåtgärder eller ansöka om försättande av bolaget i konkurs. Om motparten i ett avtal som ingåtts med bolaget efter det att det avregistrerats eller upplösts inte visste att bolaget avregistrerats eller upplösts, kan han frånträda avtalet.

Företrädnarna för ett bolag som avregistrerats kan utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. vidta åtgärder som är nödvändiga för betalning av bolagets skulder eller bevarande av värdet av bolagets egendom. I bolagets bokföring skall vid behov göras anteckning om åtgärder som vidtagits för bolagets räkning. Om de verkningar som avregistrering har för avförande av företagsintekning bestäms i företagsintekninglagen (634/1984).

Ett avregistrerat bolags tillgångar kan inte utan likvidation skiftas mellan bolagets aktieägare. Företrädnarna för bolaget kan dock efter fem år från avregistreringen till aktieägarna dela ut deras andelar av bolagets tillgångar enligt vad som belöper sig på deras aktier, om bolagets tillgångar inte överstiger 8000 euro och bolaget inte har kända skulder. Aktieägarna svarar med beloppet av de mottagna tillgångarna för betalningen av bolagets skulder.

19 §

Om bolagets konkurs har avslutats och nya

tillgångar för bolaget yppas, skall konkursförfarandet fortsätta. Om tillgångar för bolaget återstår efter konkursen skall det förfaras så som bestäms i 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett vid denna lags ikraftträdande i handelsregistret antecknat bolag vars konkurs har

förfallit på grund av brist på tillgångar kan registreras på bolagets begäran. En förutsättning för avregistrering är att bolaget inte idkar rörelse och att bolagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna eller uppgift om tillgångarnas storlek inte kan fås och en aktieägare, borgenär eller någon annan inte meddelar att han påtar sig ansvaret för likvidationskostnaderna.

2.

Lag

om ändring av 1 § lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 1 § lagen den 31 januari 1995 om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995) ett nytt 4 mom. som följer:

1 §

Konkursombudsmannen kan av särskilda skäl besluta att staten påtar sig ansvaret för de kostnader som orsakats av ett aktiebolags likvidation. Konkursombudsmannen kan härvid bestämma att likvidatorn på det sätt som

konkursombudsmannen närmare föreskriver skall göra upp en sådan utredning om bolagets verksamhet som motsvarar utredningen enligt 50 b § 1 mom. konkursstadgan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 27 § företagsinteckningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i företagsinteckningslagen av den 24 augusti 1984 (634/1984) 27 § 2 mom. som följer:

27 §

Avförande av företagsinteckning ur registret

Registermyndigheten kan avföra företagsinteckning ur registret, såvida anteckningarna om den näringsidkare, i vars egendom företagsinteckningen har fastställts, avförs ur handelsregistret på det sätt som avses i 24 § handelsregisterlagen (129/1979).

En företagsinteckning som har fastställts i ett aktiebolagsegendom kan avföras sedan tio år förflutit från det bolaget har avregistrerats enligt 13 kap. 5 b § lagen om aktiebolag (734/1978). Innan inteckningen av nämnd orsak avförs ur registret skall registermyndigheten bereda kända inteckningshavare tillfälle att bli hörda.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 3 § lagen om bostadsaktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 17 maj 1991 om bostadsaktiebolag (809/1991) 3 § 1 mom. 7 punkten,
sådan den lyder i lag 150/1997, som följer:

3 §

Tillämpning av lagen om aktiebolag

På ett bostadsaktiebolag tillämpas även
följande stadganden i lagen om aktiebolag
(734/78):
-----

7) bestämmelserna i 13 kap. om likvidation,
upplösning och avregistrering, med undantag
för 1 a § 1 mom., samt 2, 2 a, 3 och 18 a §,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 31 maj 2000

Republikens President**TARJA HALONEN**Justitieminister *Johannes Koskinen*

1.

Lag**om ändring av lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 29 september 1978 om aktiebolag (734/1978) 13 kap. 15 §, sådan den lyder i lag 145/1997,

ändras 2 kap. 2 § 2 mom. 4 punkten, 3 § 1 mom. 4 punkten, 8 kap. 1 § 3 mom., rubriken för 13 kap. och mellanrubriken före 1 §, 1, 4—6 och 9 § samt 12 § 1 mom. och 18 §,

av dessa lagrum 8 kap. 1 § 3 mom. och rubriken för 13 kap. sådana de lyder i lag 48/1993, 1 § sådan den lyder i nämnda lag 145/1997, 13 kap. 4 § sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag samt 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 687/1983, samt

fogas till 2 kap. en ny 2 a § och till 9 kap. en ny 1 a §, till 13 kap. en ny 1 a, 4 a, 4 b, 5 a, 5 b och 7 a §, till 8 §, sådan den lyder i nämnda lag 145/1997, ett nytt 3 mom., till kapitlet en ny 9 a §, till 16 § ett nytt 2 och 3 mom., till kapitlet en ny 18 b § och till 19 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Aktiebolagets bildande

2 §

Stiftelseurkunden skall innehålla ett förslag till bolagsordning, och i den skall anges

4) tiden och sättet för kallelse till konstituerande stämma, om inte stämman enligt 7 § 2 mom. skall hållas utan kallelse, samt

Stiftelseurkunden skall innehålla ett förslag till bolagsordning, och i den skall anges

4) tiden och sättet för kallelse till konstituerande stämma, om inte stämman enligt 7 § 2 mom. skall hållas utan kallelse *eller om inte bolaget i enlighet med 2 a § bildas utan konstituerande stämma, samt*

2 a §

Ett bolag kan bildas utan konstituerande stämma, om stiftarna tecknar samtliga aktier i bolaget. I detta fall skall i stiftelseurkunden utöver de uppgifter som avses i 2 § nämnas att en särskild konstituerande stämma inte hålls samt nämnas namnen på de personer som valts i enlighet med bolagsordningen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §
I bolagsordningen skall anges:

4) aktiekapitalet eller, om detta utan ändring av bolagsordningen kan nedsättas eller ökas, minimikapitalet och maximikapitalet, varvid *minimikapitalet skall vara minst en fjärdedel av maximikapitalet*;

4) aktiekapitalet eller, om detta kan nedsättas eller ökas utan ändring av bolagsordningen, minimikapitalet och maximikapitalet;

8 kap.

Bolagets ledning

1 §

Mandattiden för styrelsemedlemmarna skall bestämmas i bolagsordningen. Mandattiden skall utgå senast under den fjärde räkenskapsperioden efter valet, antingen vid slutet av den bolagsstämma där nyval förträas eller i slutet av räkenskapsperioden.

I bolagsordningen kan bestämmas att styrelsemedlemmarnas mandattid är tidsbunden eller fortgår tills vidare. Mandattiden utgår när den bolagsstämma som beslutar om val av ny medlem avslutas, om inte något annat bestäms i bolagsordningen eller beslutas vid valet av ny medlem.

9 kap.

Bolagsstämma

1 a §

Utan hinder av bestämmelserna i 1 § 1 mom. kan aktieägarna utan att hålla bolagsstämma enhälligt besluta om en angelägenhet som ankommer på bolagsstämman. Beslutet skall fattas skriftligen och dateras samt undertecknas. Om det finns flera än en aktieägare, skall minst två aktieägare underteckna beslutet. På det skriftliga beslutet tillämpas i övrigt bestämmelserna om bolagsstämmoprotokoll.

13 kap.

Likvidation, upplösning, avregistrering och sanering

Trädande i likvidation

1 §

Beslut om att ett aktiebolag skall träda i likvidation fattas av bolagsstämman, om inte något annat stadgas i denna lag.

Trädande i likvidation samt avregistrering

1 §

Beslut om att ett aktiebolag skall träda i likvidation fattas av bolagsstämman. Registermyndigheten och en domstol kan förordna att bolaget skall träda i likvidation eller av-

Gällande lydelse

Om bolaget skall upplösas enligt denna lag eller en bestämmelse i bolagsordningen, skall upplösningsbeslutet fattas i enlighet med 9 kap. 13 §. I annat fall skall beslutet fattas enligt 9 kap. 14 § och om det i bolaget finns aktier av olika slag som medför rösträtt, krävs det för beslutet dessutom att beslutet har biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de vid stämman företrädda aktierna inom varje aktieslag.

Likvidationen inträder då beslut därom har fattats. Bolagsstämman kan dock i det fall som avses i 2 mom. andra meningen bestämma även en senare dag för likvidationens inträde.

I kallelsen till den bolagsstämma som skall behandla frågan om likvidation skall det huvudsakliga innehållet i förslaget till beslut anges. Förslaget jämte bilagor skall på bolagets huvudkontor hållas tillgängligt för aktieägarna i minst en vecka före bolagsstämman och omedelbart sändas till de aktieägare som ber om det samt läggas fram vid bolagsstämman. *Om det föreslås att bolaget skall upplösas i något annat fall än det som avses i första meningen i 2 mom.,* skall kallelsen dock utföras minst en månad före bolagsstämman eller den i 9 kap. 1 § 2 mom. avsedda sista anmälningdagen, om inte längre tid anges i bolagsordningen.

4 §

Domstolen skall förordna att aktiebolag skall träda i likvidation om

1) bolaget enligt 6 kap. 1 § 5 mom. eller enligt en bestämmelse i bolagsordningen skall träda i likvidation ovm bolagsstämman inte har fattat beslut därom,

2) bolaget saknar i handelsregistret införd behörig styrelse, i denna lag eller i bolagsordningen förutsatt verkställande direktör eller företrädare som avses i 6 § lagen angående rätt att idka näring, eller om

3) bolagets bokslutshandlingar trots registermyndighetens uppmaning inte har anmälts för registrering enligt 11 kap. 14 § inom ett år från räkenskapsperiodens utgång.

Föreslagen lydelse

registreras i de situationer som avses nedan i 4 och 4 a §.

1 a §

Om bolaget *skall träda i likvidation* med stöd av denna lag eller bolagsordningen, skall beslutet fattas enligt 9 kap. 13 § (*tvångslikvidation*). I annat fall *skall beslutet om likvidation* fattas enligt 9 kap. 14 §. Finns det i bolaget aktier av olika slag som medför rösträtt, krävs det för beslutet dessutom att beslutet har biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de vid stämman företrädda aktierna inom varje aktieslag (*frivillig likvidation*).

Likvidationen *börjar* då beslut om den har fattats, *om inte bolagsstämman bestämmer en senare dag för när likvidationen börjar. Tvångslikvidation börjar dock omedelbart efter det att beslutet därom har fattats.*

I kallelsen till den bolagsstämma som skall behandla frågan om likvidation skall det huvudsakliga innehållet i förslaget till beslut anges. Förslaget jämte bilagor skall på bolagets huvudkontor hållas tillgängligt för aktieägarna i minst en vecka före bolagsstämman och omedelbart sändas till de aktieägare som ber om det samt läggas fram vid bolagsstämman. När det är fråga om *frivillig likvidation* skall kallelsen utfärdas senast en månad före bolagsstämman eller den i 9 kap. 1 § 2 mom. avsedda sista anmälningdagen, om inte en längre tid *har bestämts* i bolagsordningen.

4 §

Registermyndigheten skall förordna att aktiebolaget skall träda i likvidation *eller avregistreras om*

1) bolaget saknar i registret införd behörig styrelse,

2) *bolaget saknar i registret införd*, i denna lag eller i bolagsordningen förutsatt verkställande direktör,

3) *bolaget saknar i registret införd* företrädare som avses i 6 § lagen angående rätt att idka näring (122/1919),

4) bolaget *trots* registermyndighetens *uppmaning* inte har anmält sina *bokslutshandlingar* för registrering enligt 11 kap. 14 § inom ett år från *utgången av räkenskapspe-*

Gällande lydelse

Anmälan eller ansökan till domstol kan göras av registermyndigheten, styrelsen, styrelsemedlem, verkställande direktören eller aktieägare. I fall som avses i 1 mom. 2 punkten kan ansökan göras även av borgenär eller annan, vars rätt kan vara beroende av att bolaget har behörig styrelse eller verkställande direktör.

Föreslagen lydelse

rioden.

5) bolagets aktiekapital är mindre än det minimiaktiekapital som föreskrivs i 1 kap. 1 § 3 mom., eller

6) bolaget har försatts i konkurs som har förfallit på grund av brist på medel.

4 a §

Domstolen skall med anledning av talan mot ett aktiebolag förordna att aktiebolaget skall träda i likvidation eller avregistreras om

1) det är fråga om i 3 § avsett missbruk av aktieägares inflytande,

2) bolaget enligt en bestämmelse i bolagsordningen skall träda i likvidation, men bolagsstämman inte har fattat ett sådant beslut,

3) bolaget på grund av att det egna kapitalet har minskat på det sätt som avses i 2 § skall träda i likvidation, men bolagsstämman inte fattar ett sådant beslut, eller

4) bolaget inte i en situation som avses i 6 kap. 1 § 5 mom. nedsätter aktiekapitalet eller om bolagets aktiekapital efter nedsättningen är mindre än det minimikapital som anges i 1 kap. 1 § 3 mom.

Bolaget skall ersätta motpartens rättegångskostnader, om det förordnas att bolaget skall träda i likvidation eller avregistreras eller om domstolen annars finner det skäligt.

Domstolen skall på tjänstens vägnar för registrering underrätta registermyndigheten om förordnande att träda i likvidation och om valet av likvidatorer eller om avregistrering.

4 b §

Initiativet till likvidation eller avregistrering kan, om inte något annat bestäms om saken på annat ställe i detta kapitel, tas av styrelsen, en styrelsemedlem, verkställande direktören, en revisor, aktieägare, borgenär eller någon annan vars rätt kan vara beroen-

Gällande lydelse

5 §
Görs ansökan eller anmälan som avses i 2 §, 3 § 2 mom. eller 4 § till domstol, skall denna omedelbart kalla bolaget och de aktieägare eller borgenärer som önskar bli hörda i saken att inställa sig inför domstolen på utsatt dag, då fråga om bolagets försättande i likvidation behandlas. Kallelsen skall delges bolaget på det sätt som är stadgat för delgivning av stämning i tvistemål, utom då upplysning saknas om sådan person som kan tillställas delgivningen. Kungörelse om kallelsen skall anslås på domstolens anslagstavla och genom domstolens försorg införas i den officiella tidningen och i en tidning som sprids på bolagets hemort, minst två och högst fyra månader före inställelsedagen.

Vad här är sagt om kallelse av aktieägare och borgenärer gäller på motsvarande sätt, när med stöd av 3 § 1 mom. talan väckts om bolagets trädande i likvidation.

Domstolen skall förordna att bolaget skall träda i likvidation, om icke före ärendets avgörande styrkes, att skäl därtill icke längre föreligger.

Har sökanden fått vidkännas kostnader för delgivning eller kungörelse eller för expeditioner i ärendet, skall dessa ersättas av bolagets medel, om bolaget förordnas att träda i likvidation eller om domstolen eljest finner

Föreslagen lydelse

de av att registrering eller förordnande om likvidation sker på behörigt sätt. Registermyndigheten kan ta upp saken till behandling på eget initiativ samt av särskilda skäl anhängiggöra ärendet vid domstol.

5 §
I de situationer som avses i 4 § 1—5 punkten skall registermyndigheten på lämpligt sätt uppmana bolaget att avhjälpa bristerna i de uppgifter som antecknats i registret. Om bristerna inte avhjälpas, skall uppmaningen sändas skriftligen till bolaget. Av uppmaningen skall framgå att det kan förordnas att bolaget skall träda i likvidation eller avregistreras, om inte bristerna avhjälpas inom utsatt tid. Uppmaningen skall publiceras i den officiella tidningen tidigast fyra och senast två månader före utsatt dag. Samtidigt skall de aktieägare och borgenärer som önskar göra anmärkningar om förordnandet om likvidation eller avregistrering uppmanas att göra det skriftligen inom utsatt tid. Ärendet kan avgöras trots att det inte kan visas att bolaget skulle ha tagit emot uppmaningen.

Om domstolen anser det nödvändigt, skall den i de situationer som avses i 4 a § uppmana de aktieägare och borgenärer som önskar göra anmärkningar om förordnandet om likvidation eller avregistrering att infinna sig vid domstolen på utsatt dag. Uppmaningen skall publiceras i den officiella tidningen tidigast fyra och senast två månader före utsatt dag.

Registermyndigheten skall i registret göra en anteckning om den i 1 mom. avsedda uppmaning som publiceras. Domstolen skall för registrering tillstålla registermyndigheten uppgift om den uppmaning som avses i 2 mom.

5 a §
Registermyndigheten skall i de fall som avses i 4 § och domstolen i de fall som avses i 4 a § förordna att bolaget skall träda i likvidation, om det inte innan ärendet avgörs visas att det inte längre finns någon grund för likvidation.

Gällande lydelse

det skäligt. Har anmälan gjorts av registermyndigheten, skall sagda kostnader ersättas av bolaget eller, om bolaget saknar tillgångar, av statens medel.

6 §

När bolagstämman eller domstol fattar beslut om likvidation, skall samtidigt utses en eller flera likvidatorer i stället för styrelse, verkställande direktör och eventuellt förvaltningsråd. Saknar bolag, som trätt i likvidation, i registret införda behöriga likvidatorer, skall domstolen förordna likvidatorer efter anmälan av registermyndigheten eller på ansökan av aktieägare, borgenär eller annan, vars rätt kan vara beroende av att någon finns som kan företräda bolaget.

Vad i denna lag är stadgat om styrelse och styrelsemedlemmar gäller i tillämpliga delar likvidatorer, såframt icke annat följer av stadgandena i detta kapitel.

Revisorernas uppdrag upphör ej då bolaget träder i likvidation. Vad i 10 kap. är stadgat skall i tillämpliga delar iakttagas under likvidationen. Revisionsberättelsen skall

Föreslagen lydelse

5 b §

Om bolagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna, eller om uppgift inte kan fås om tillgångarnas storlek, och en aktieägare, borgenär eller någon annan inte meddelar att han påtar sig ansvaret för likvidationskostnaderna, skall registermyndigheten eller domstolen i stället för förordnande om likvidation besluta att avregistrera bolaget.

6 §

När bolagsstämman, registermyndigheten eller domstolen fattar beslut om likvidation, skall samtidigt utses en eller flera likvidatorer i stället för styrelsen, verkställande direktören och ett eventuellt förvaltningsråd. *Det som i denna lag bestäms om styrelse och styrelsemedlemmar gäller i tillämpliga delar likvidatorerna, om inte något annat följer av detta kapitel.*

Saknar ett bolag som trätt i likvidation i registret införda behöriga likvidatorer, skall registermyndigheten förordna likvidatorer. Förordnande kan sökas av den vars rätt kan vara beroende av att bolaget har en företrädare. Om bolagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna, eller om uppgift inte kan fås om tillgångarnas storlek, och en aktieägare, borgenär eller någon annan inte meddelar att han påtar sig ansvaret för likvidationskostnaderna, skall registermyndigheten i stället för att förordna en likvidator besluta att avregistrera bolaget.

7 a §

Revisorernas uppdrag upphör *inte* när bolaget träder i likvidation. *Bestämmelserna* i 10 kap. skall i tillämpliga delar iakttagas under likvidationen. Revisionsberättelsen skall

Gällande lydelse

dessutom innehålla uttalande om huruvida likvidationen enligt revisorernas mening onödigt fördröjts.

Föreslagen lydelse

dessutom innehålla ett uttalande om huruvida likvidationen enligt revisorernas mening har fördröjts onödigt.

8 §

När bolagsstämman beslutar att bolaget skall träda i frivillig likvidation kan den fatta beslut om att det bokslut som avses i 1 mom. inte skall upprättas. Beslutet kan fattas även efter det bolaget har trätt i likvidation. Likvidatorerna kan trots bolagsstämmans beslut förplikta styrelsen och verkställande direktören att upprätta bokslut.

9 §

Likvidatorerna skall utan dröjsmål göra anmälan om likvidationsbeslutet för registrering samt söka offentlig stämning på bolagets borgenärer.

9 §

När bolagsstämman har fattat beslut om likvidation skall likvidatorerna utan dröjsmål för registrering göra anmälan om likvidationsbeslutet och valet av likvidatorer.

9 a §

Likvidatorerna skall söka offentlig stämning på bolagets borgenärer. Angående offentlig stämning gäller bestämmelserna i förordningen om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer (32/1868), om inte något annat följer av 2 mom.

Offentlig stämning skall sökas hos registermyndigheten. I stämningen skall borgenärerna uppmanas att skriftligen meddela sina fordringar till registermyndigheten senast den dag som myndigheten sätter ut. Det som i denna eller någon annan lag bestäms om inställeldag gäller nämnda utsatta dag. Stämningen skall publiceras i den officiella tidningen senast en månad före den utsatta dagen. Likvidatorerna skall senast tre veckor före den utsatta dagen sända ett skriftligt meddelande om kungörelsen till bolagets kända borgenärer. Registermyndigheten skall utan dröjsmål efter den utsatta dagen underätta likvidatorerna om de fordringar som meddelats myndigheten. Registermyndigheten antecknar på tjänstens vägnar i registret att stämning har utfärdats.

12 §

När den i den offentliga stämningen på

12 §

När den i den offentliga stämningen på

Gällande lydelse

bolagets borgenärer utsatta inställelsedagen är förbi skall likvidatorerna, sedan all veterlig gäld blivit betald, skifta bolagets tillgångar. Om gäld är tvistig eller ej förfallen till betalning eller av annan orsak icke kan betalas, skall erforderliga medel innehållas och återstoden skiftas.

15 §

Har bolag i likvidation inte tillgångar som förslår till täckande av likvidationskostnaderna, skall domstolen på anmälan av likvidatorerna förordna att likvidationen skall upphöra och förklara bolaget upplöst. Härvid tillämpas inte stadgandena i 7—11 och 12—14 §§ med undantag för stadgandet i 9 § om anmälan av likvidationsbeslut. Till anmälan till domstolen skall fogas intyg av en godkänd revisor om att all veterlig gäld blivit betald. Domstolen skall förordna att bolagets tillgångar skall tillfalla staten. Domstolen skall sända meddelande om sitt beslut för registrering.

18 §

Har någon anmälan angående aktiebolaget icke inkommit till registermyndigheten under de senaste tio åren, kan bolaget avföras ur registret på sätt därom är särskilt stadgat.

Erfordras efter det bolaget avförts ur registret likvidationsåtgärder, skall domstol på ansökan av den vars rätt saken gäller förord-

Föreslagen lydelse

bolagets borgenärer utsatta inställelsedagen är förbi skall likvidatorerna, sedan alla kända skulder blivit betalda, skifta bolagets tillgångar. Om en skuld är tvistig eller inte har förfallit till betalning eller av någon annan orsak inte kan betalas, skall behövliga medel innehållas och återstoden skiftas. En aktieägare kan mot betryggande säkerhet få förskott på sin skiftesandel.

15 §

(upphävs)

16 §

Om det efter avregistreringen av bolaget behövs likvidationsåtgärder, skall registermyndigheten på ansökan av den vars rätt saken gäller förordna att bolaget skall träda i likvidation.

Likvidationen fortsätts dock inte i det fall som avses i 1 mom., och bolaget förordnas inte träda i likvidation i det fall som avses i 2 mom., om bolagets tillgångar inte förslår till täckande av likvidationskostnaderna eller uppgift inte fås om tillgångarnas storlek och en aktieägare, borgenär eller någon annan inte meddelar att han påtar sig ansvaret för likvidationskostnaderna.

18 §

Ett avregistrerat bolag företräds vid behov av en eller flera företrädare, som väljs och avskedas av aktieägarna. Om företrädarnas behörighet att handla för bolagets räkning bestäms i 18 b §. På företrädarna tillämpas i övrigt i tillämpliga delar bestämmelserna om likvidatorer. Företrädarna väljs vid aktieä-

Gällande lydelse

na en eller flera likvidatorer. Likvidationen skall genomföras om bolagets tillgångar förslår till täckande av likvidationskostnaderna. Vad i 16 § är stadgat skall äga motsvarande tillämpning.

Föreslagen lydelse

garnas stämma, på vilken tillämpas bestämmelserna om bolagstämma.

Om ett avregistrerat bolag inte har någon företrädare, tillämpas på stämning och annan delgivning bestämmelserna i 11 kap. 7 § rättegångsbalken.

18 b §

Ett avregistrerat eller upplöst bolag kan inte efter avregistreringen eller upplösningen förvärva rättigheter eller ingå förbindelser. För åtgärder som efter avregistreringen eller upplösningen vidtagits för bolagets räkning svarar de som deltagit i åtgärden eller beslutat om den. Bolagets företrädare kan dock vidta åtgärder för inledande av likvidationsåtgärder eller ansöka om försättande av bolaget i konkurs. Om motparten i ett avtal som ingåtts med bolaget efter det att det avregistrerats eller upplösts inte visste att bolaget avregistrerats eller upplösts, kan han frånträda avtalet.

Företrädarna för ett bolag som avregistrerats kan utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. vidta åtgärder som är nödvändiga för betalning av bolagets skulder eller bevarande av värdet av bolagets egendom. I bolagets bokföring skall vid behov göras anteckning om åtgärder som vidtagits för bolagets räkning. Om de verkningar som avregistrering har för avförande av företagsinteckning bestäms i företagsinteckningslagen (634/1984).

Ett avregistrerat bolags tillgångar kan inte utan likvidation skiftas mellan bolagets aktieägare. Företrädarna för bolaget kan dock efter fem år från avregistreringen till aktieägarna dela ut deras andelar av bolagets tillgångar enligt vad som belöper sig på deras aktier, om bolagets tillgångar inte överstiger 8000 euro och bolaget inte har kända skulder. Aktieägarna svarar med beloppet av de mottagna tillgångarna för betalningen av bolagets skulder.

19 §

Om bolagets konkurs har avslutats och nya tillgångar för bolaget yppas, skall konkursförhandlet fortsätta. Om tillgångar för bolaget återstår efter konkursen skall det förfaras så som bestäms i 3 mom.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett vid denna lags ikraftträdande i handelsregistret antecknat bolag vars konkurs har förfallit på grund av brist på tillgångar kan avregistreras på bolagets begäran. En förutsättning för avregistrering är att bolaget inte idkar rörelse och att bolagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna eller uppgift om tillgångarnas storlek inte kan fås och en aktieägare, borgenär eller någon annan inte meddelar att han påtar sig ansvaret för likvidationskostnaderna.

2.

Lag

om ändring av 1 § lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 1 § lagen den 31 januari 1995 om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995) ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Konkursombudsmannen kan av särskilda skäl besluta att staten påtar sig ansvaret för de kostnader som orsakats av ett aktiebolags likvidation. Konkursombudsmannen kan härvid bestämma att likvidatorn på det sätt som konkursombudsmannen närmare föreskriver skall göra upp en sådan utredning om bolagets verksamhet som motsvarar utredningen enligt 50 b § 1 mom. konkursstadgan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 27 § företagsinteckningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i företagsinteckningslagen av den 24 augusti 1984 (634/1984) 27 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

Avförande av företagsinteckning ur registret

Registermyndigheten kan avföra företagsinteckning ur registret, såvida anteckningarna om den näringsidkare, i vars egendom företagsinteckningen har fastställts, avförs ur handelsregistret på det sätt som avses i 24 § handelsregisterlagen (129/1979). Innan inteckningen av nämnd orsak avförs ur registret skall registermyndigheten bereda kända inteckningshavare tillfälle att bli hörda.

Registermyndigheten kan avföra företagsinteckning ur registret, såvida anteckningarna om den näringsidkare, i vars egendom företagsinteckningen har fastställts, avförs ur handelsregistret på det sätt som avses i 24 § handelsregisterlagen (129/1979). *En företagsinteckning som har fastställts i ett aktiebolags egendom kan avföras sedan tio förflutit från det bolaget har avregistrerats enligt 13 kap. 5 b § lagen om aktiebolag (734/1978).* Innan inteckningen av nämnd orsak avförs ur registret skall registermyndigheten bereda kända inteckningshavare tillfälle att bli hörda.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 3 § lagen om bostadsaktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 17 maj 1991 om bostadsaktiebolag (809/1991) 3 § 1 mom. 7 punkten,
sådan den lyder i lag 150/1997, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Tillämpning av lagen om aktiebolag

På ett bostadsaktiebolag tillämpas även följande stadganden i lagen om aktiebolag (734/78):

---

7) stadgandena i 13 kap. om likvidation och upplösning, med undantag för 2, 2 a och 3 §§,

---

7) bestämmelserna i 13 kap. om likvidation, upplösning och avregistrering, med undantag för 1 a § 1 mom. samt 2, 2 a, 3 och 18 a §,

Denna lag träder i kraft den 20 .
